

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΖΩΗ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΚΑΤΑ ΤΟ 3^{ΟΝ} ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΝ ΤΟΥ 1953

ΤΟΥ Κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΤΣΩΝΗ

Τὸ τελευταῖον τετράμηνον τοῦ 1953 χαρακτηρίζεται κυρίως ἀπὸ τὰς συνεπειὰς τῆς ἐφαρμοσθείσης κατὰ τοὺς προηγουμένους μῆνας—καὶ δὴ κατὰ τὸ τέλος τοῦ πρώτου τετραμήνου—οικονομικῆς πολιτικῆς, τῆς ὁποίας φυσικὸν ἦτο τὰ μόνιμα ἀποτελέσματα νὰ ἐκδηλωθοῦν βραδύτερον, ὡς ἤδη συνέβη. Αἱ ἀνησυχία διὰ τὴν τελικὴν διαμόρφωσιν τοῦ ἐπιπέδου τῶν τιμῶν, μετὰ τὴν ὑποτίμησιν τῆς δραχμῆς τῆς 9ης Ἀπριλίου, ὁ ρυθμὸς τῶν εἰς συνάλλαγμα δαπανῶν δι' εἰσαγωγὰς ἐμπορευμάτων, αἵτινες δύνανται νὰ διενεργουῦνται ἀπεριορίστως ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου, καὶ ὁ κίνδυνος ποῦ ἤδυνάτο νὰ δημιουργηθῆ διὰ τὰ ὄχι βεβαίως μεγάλα ἀποθέματα τῆς Τραπεζῆς Ἑλλάδος, ἡ σημαντικὴ βελτίωσις τῆς παραγωγῆς, τῶν ἐξαγωγῶν καὶ τῶν ἐξ ἀδήλων πόρων εἰσπράξεων εἰς συνάλλαγμα, ἡ στασιμότης τῶν ὀνομαστικῶν εἰσοδημάτων τῶν μεγάλων στρωμάτων τοῦ πληθυσμοῦ καὶ ἡ, ἐν συνεχείᾳ, πίεσις τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου των, αἱ συνεχεῖς προσπάθειαι διὰ τὴν ἐφαρμογὴν ἑνὸς μακροπροθέσμου προγράμματος ἀνασυγκροτήσεως καὶ ἡ ἔντασις τῆς φορολογικῆς δραστηριότητος τοῦ Κράτους, εἶναι μερικὰ ἀπὸ τὰ γενικὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ ἀνασκοπούμενου τετραμήνου.

Ἡ ἔρευνα τῶν οικονομικῶν γεγονότων καὶ φαινομένων ἑνὸς περιορισμένου χρονικοῦ διαστήματος δὲν εἶναι δυνατόν παρὰ νὰ ἐμφανισθῆ ἀτελής, ἂν δὲν συνδεθῆ μὲ ἄλλα προηγούμενα φαινόμενα καὶ γεγονότα, ποῦ ἤσκησαν μίαν οἰοῦδῆ ποτε εἶδους ἐπίδρασιν.

Λεπτομερέστερα, πάντως, στοιχεῖα διὰ τὴν ἐξέλιξιν τῶν καθ' ἕκαστον κλάδων τῆς ἑλληνικῆς οικονομίας κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο δίδονται κατωτέρω :

Ἡ Ἀνασυγκρότησις

Τὸ πρόβλημα τῆς ἀνασυγκροτήσεως καὶ τῆς οικονομικῆς ἀναπτύξεως τῆς χώρας ἐξηκολούθησε νὰ ὑφίσταται ἀκέραιον. Ἐν ἐξαίρεση κανεὶς τὴν ἀναμενόμενην πρόδον εἰς τὰ ἐκτελούμενα τέσσαρα ἐνεργειακὰ ἔργα καὶ τὸ ἐθνικὸν δίκτυον διανομῆς ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, δυσκολεύεται νὰ ἀνεύρῃ ἄλλο σημαντικὸν ἐπίτευγμα εἰς τὸν τομέα τοῦτον.

ἀνησυχίας καὶ κατεχομένων ἀπὸ ἐμάραντον ἔρωτα νὰ πραγματοποιήσουν τοὺς σκοπούς, μὲ πίστιν' προσώπων ποῦ δὲν τὰ κυριαρχεῖ ἡ ἀσυνέχεια, ἀλλὰ μὲ συνέχειαν καὶ σύστημα ἐπιδιώκουν τὴν πραγματοποίησιν τοῦ σκοποῦ, παρὰ τὸ γεγονός, ὅτι τὸ ἔργον τοῦτο εἶναι βαρὺ καὶ ἐπίμοχθον. Εἶμαι βέβαιος, ὅτι μεταξύ ὑμῶν ὑπάρχουν πολλοὶ κοσμούμενοι μὲ τὰ προσόντα ταῦτα καὶ ὅταν εἴς τινος ἐξ ὑμῶν, εἰς τὸ προσεχὲς μέλλον, δοθῆ ἡ εὐκαιρία νὰ παρακαθίσουν εἰς τὴν αἴθουσαν ταύτην, θὰ συνεχίσουν τὸ ἔργον τῶν θεμελιωτῶν καὶ συνεχιστῶν τοῦ Ε.Β.Ε.Π., τῆς προσπάθειάς τῶν ὁποίων ἔκφρασις εἶναι τὸ ἐπιβλητικῆς μορφῆς μέγαρον, τὸ ὁποῖον ἐκλήθητε νὰ ἐπισκεφθεῖτε.

Κατεβλήθησαν ὅμως προσπάθειαι πολλαὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν ἐνὸς μακροπρόθεσμου προγράμματος, τοῦ ὁποῖου ἡ ἔναρξις δὲν φαίνεται ὅτι συνετελέσθη εἰσέτι. Ἐἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ Ἴδρυσις μεγάλων βιομηχανιῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα, προωρισμένων νὰ καλύψουν διὰ τῆς παραγωγῆς τῶν ἑνα μεγάλο μέρος τῶν ἑλληνικῶν ἀναγκῶν ποῦ ἱκανοποιοῦνται μὲ ἀγάθᾳ ἐξωτερικοῦ, ἢ νὰ αὐξήσουν τὰς ἐξαγωγικὰς δυνατότητας τῆς χώρας, εἶναι συνάρτησις ἰσῶν κυρίως προαπαιτουμένων συντελεστῶν: κεφαλαίων εἰς συνάλλαγμα διὰ τὴν προμήθειαν τῶν ἀναγκαίων μηχανημάτων καὶ τὴν πληρωμὴν τεχνικῶν ὑπηρεσιῶν, κεφαλαίων εἰς δραχμάς διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῶν βιομηχανιῶν αὐτῶν καὶ τὴν ἔναρξιν τῆς λειτουργίας τῶν, καὶ ὑπευθύνων φορέων τῶν ἐπιχειρήσεων.

Τὸ Κράτος ἔστρεψε τὰς προσπάθειάς του εἰς τὴν προσέλκυσιν ἀλλοδαπῶν ἰδιωτικῶν κεφαλαίων διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν εἰς ἐξωτερικὸν συνάλλαγμα δαπανῶν ἐκτελέσεως τῶν ἔργων τούτων. Μετὰ τὸ ταξίδιον τοῦ Ἑλληνικοῦ ὑπουργοῦ τοῦ Συντονισμοῦ εἰς Ἠνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς, καθ' ὃ οὐδέν, ἐντυπωσιακὸν τουλάχιστον, πρακτικὸν ἀποτέλεσμα ἐπετεύθη πέραν τῆς εὐμενοῦς ὑποδοχῆς τοῦ καταρτισθέντος προγράμματος ὑπὸ τῶν Ἀμερικανῶν ἐπισήμων, καὶ τὸ ταξίδιον εἰς Καναδᾶ, καθ' ὃ ἐφημολογήθη ἡ δυνατότης δανεισμοῦ γεωργικῶν ἐφοδίων εἰς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος συνολικῆς ἀξίας 5 ἑκατομμυρίων δολλαρίων, ἐπηκολούθησαν ἐπισκέψεις εἰς τὴν Ἀγγλίαν, τὴν Γαλλίαν, τὴν Γερμανίαν καὶ τὴν Ἰταλίαν.

Τὸ Λονδίνον, ὡς ἀπεδείχθη, δὲν ἐφάνη πρόθυμον δι' ἐπενδύσεις εἰς τὰ ἔργα τοῦ Ἑλληνικοῦ προγράμματος οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, ἐνῶ ἡ Κυβέρνησις τῶν Παρισίων ὑπεσχέθη νὰ ἐγγυηθῇ πιστώσεις Γαλλικῶν βιομηχανιῶν διὰ μηχανήματα, ὕλικὸν καὶ ὑπηρεσίας πρὸς ἐπέκτασιν τοῦ δικτύου διανομῆς ἠλεκτρικοῦ ρεύματος ἐν Ἑλλάδι, συνολικοῦ ὕψους 15·16 ἑκατομμυρίων δολλαρίων, ἐξοφλητέας ἐντὸς 5 ἔως 8 ἐτῶν. Τὸ εἰδικὸν ἐνδιαφέρον τῶν Γάλλων διὰ τὸ ἑλληνικὸν δίκτυον διανομῆς ἐξηγεῖται μᾶλλον ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἤδη μία Γαλλικὴ ἔταιρία (ἡ Ομπιμπιμὴς Ἰγοππαίς) ἐργάζεται ὡς ἐργολάβος τῆς Δ. Ε. Η. διὰ τὴν ἐκτέλεσιν μέρους τοῦ ἐν λόγω δικτύου.

Μεγαλυτέρας, συγκριτικῶς, ὑποσχέσεις παρέσχεν ἡ Δυτικὴ Γερμανία, μὲ τὴν δὴλωσίν της ὅτι εὐνοεῖ τὴν χορήγησιν ἰδιωτικῶν πιστώσεων τῶν Γερμανικῶν οἰκῶν, συνολικοῦ ὕψους 25 ἑκατομμυρίων δολλαρίων, δυνάμενων νὰ αὐξηθοῦν πιθανῶς εἰς 50 ἑκατομμύρια δολλάρια, μὲ ἐξόφλησιν ἐντὸς ὀκταετίας κατ' ἀνάστατον ὄριον. Τὸ ἐπιδειχθὲν ἐνδιαφέρον τῆς Γερμανίας διὰ τὰ ἑλληνικὰ ἔργα οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως εὐρίσκειται ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῶν προσπαθειῶν της δι' οἰκονομικὴν ἐπέκτασιν καὶ ἐμπορικὴν ἐπικράτησιν εἰς τὰς χώρας τῆς νοτιανατολικῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, ἡ δὲ προθεσμία ἐξοφλήσεως δὲν κρίνεται ὑπερβολικὴ διὰ τοὺς Γερμανοὺς ἐξαγωγεῖς, εἰς τοὺς ὁποίους ἤδη τὸ Συνδικάτον τῶν Γερμανικῶν Τραπεζῶν χορηγεῖ συνήθεις ἐξαγωγικὰς πιστώσεις διαρκείας 4-5 ἐτῶν.

Σημειωτέον ὅτι τὸ γερμανικὸν ἰδιωτικὸν κεφάλαιον εἶχε προηγηθῆ τοῦ ἐπισημοῦ ἐνδιαφέροντος, μὲ τὴν γνωστὴν συνεργασίαν Κρούπ-Ἀθανασιάδη διὰ τὰ μεταλλεῖα νικελίου Λαρόμνης καὶ τὴν προβλεπομένην τοιαύτην διὰ τὸ θερμοληκτρικὸν ἐργοστάσιον καὶ τὸ λιγνιτωρυχεῖον Πτολεμαΐδος.

Τὴν κατακλειδὰ τῶν προσπαθειῶν διὰ τὴν προσέλκυσιν ξένων κεφαλαίων δι' ἐπενδύσεις ἀποτελοῦν αἱ, ἥσσονος σημασίας βεβαίως, Ἰταλικαὶ προσφοραὶ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν βιομηχανιῶν κολοφωνίου καὶ βάμβακος—ἀσχέτων πρὸς τὰ ἔργα τοῦ προγράμματος ἀνασυγκροτήσεως—ὡς καὶ αἱ Ἰταλικαὶ ἐπίσης καὶ βελγικαὶ προθέσεις δι' ἐπενδύσεις τουριστικοῦ περιεχομένου εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Τὴν δημιουργίαν τῶν ἀπαρατήτων νομικῶν προϋποθέσεων ἡ Κυβέρνησις ἐπέδωξε διὰ τῆς ψηφίσεως τοῦ γνωστοῦ νόμου «περὶ ἐπενδύσεως καὶ προστασίας κεφαλαίων ἐξωτερικοῦ», ὃ ὁποῖος καθιερώνει πλείστας ὅσας ἐξασφαλίσεις, ἐγγυήσεις καὶ ἀπαλλαγὰς δι' αὐτὰ, ὡς καὶ δυνατότητα ἐξαγωγῆς κερδῶν εἰς συνάλλαγμα μέχρι 12% ἑτησίως καὶ ἐπανεξαγωγῆς κεφαλαίων εἰς συνάλλαγμα μέχρι

10 % ἑτησίως. Αἱ ἐργώδεις ὁμως προσπάθειαι διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τῶν ἀναγκαίων ποσῶν συναλλάγματος πρὸς ἐκτέλεσιν μεγάλων ἔργων οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως δὲν ἀπέδωσαν μέχρι στιγμῆς ἀποτελέσματα πρακτικῶς ἀξιόλογα. Εἶναι χαρακτηριστικὸν ὅτι καὶ ἡ ἐν Ἑλλάδι ἐπίσκεψις τῆς ἀντιπροσωπείας τῆς Διεθοῦς Τραπεζῆς Ἀνασυγκροτήσεως τὸν Νοέμβριον (γνωστῆς ὡς ἐπιτροπῆς Ρόουζεν) δὲν συντέλεσεν εἰς μίαν σύντομον χορήγησιν ἑνὸς σοβαροῦ δανείου ἀνασυγκροτήσεως διὰ τὴν χώραν μας, χωρὶς τοῦτο νὰ ἀποκλείεται διὰ τὸ προσεχὲς μέλλον.

Ἡ ἄλλη ὄψις τοῦ προβλήματος τῶν δαπανῶν ἀνασυγκροτήσεως εἶναι αἱ δραχμαί. Ἡ ἐξεύρεσις αὐτῶν ἐπεδιώχθη διὰ δύο κυρίως τρόπων: διὰ τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ διὰ τοῦ ἐσωτερικοῦ δανείου. Ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἡ Κυβέρνησις ἐλπίζει νὰ ἀποκομίση πλεόνασμα 300 δισεκατομμυρίων δραχμῶν περίπου, τὸ δὲ ὕψος τοῦ ἐσωτερικοῦ δανείου προβλέπεται ἐπίσης εἰς 300 δισεκατομμύρια. Πέραν αὐτῶν ἡ Κυβέρνησις ὑπολογίζει εἰς τὴν διάθεσιν ἄλλων 300-400 δισεκατομμυρίων δραχμῶν ἐκ τοῦ λειτουργούντος ἤδη παρὰ τῆ Τραπεζῆ Ἑλλάδος «Λογαριασμοῦ Ἀνασυγκροτήσεως», εἰς τὸν ὁποῖον συγκεντρῶνται τὸ ἐκ τῆς ἀνάλωσεως τῶν κονδυλίων τῆς Ἀμερικανικῆς βοήθειας ἰσόποσον εἰς δραχμάς.

Καὶ αἱ τρεῖς ἐν τούτοις πηγαὶ χρηματοδοτήσεως ἐμφανίζουν δυσχερείας, ὄχι βεβαίως ἀνυπερβλήτους. Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γνωρίζη τις κατὰ πόσον ἡ ἐξέλιξις τῶν δημοσίων ἐσόδων προδικάζει τὴν ὑπαρξιν τελικῶς τοῦ ἐπιδιοικουμένου πλεονάσματος ἀλλὰ, διαρκούντος τοῦ τελευταίου τετραμήνου τοῦ 1953, ἠκούσθησαν σοβαραὶ ἀμφισβητήσεις ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο.

Ἡ εὐπάθεια, ἐξ ἄλλου, τῆς τιμῆς τῆς χρυσοῦς λίρας καὶ ἡ τάσις τῶν ἀγροτικῶν πληθυσμῶν πρὸς ἀποθησαύρισιν χρυσοῦ ἐμβάλλει τοὺς οἰκονομικοὺς παρατηρητὰς εἰς σκέψεις ὡς πρὸς τὴν διάθεσιν τοῦ πληθυσμοῦ δι' ἐπένδυσιν τῶν οἰκονομικῶν του εἰς ὁμολογίας τοῦ ἐκδοθησομένου ἐσωτερικοῦ δανείου, δεδομένου παραλλήλως ὅτι, ὁ μὲν παγίον εἰσοδημάτων ἀστικὸς πληθυσμὸς στερεῖται πλεοναζούσης ἀγοραστικῆς ἱκανότητος ἥτις θὰ ἠδύνατο νὰ ὀδηγηθῆ εἰς οἰουδήποτε εἶδους ἀποταμίευσιν, ὁ δὲ κόσμος τῶν ἐπιχειρηματιῶν προτιμᾷ ἄλλους τρόπους ἐκμεταλλεύσεως τῶν χρημάτων του καὶ ὄχι τὴν ἐπένδυσιν των εἰς ὁμολογίας, μικρὰς ἄλλωστε ἀποδοτικότητος.

Ἀπομένον βεβαίως αἱ ἐπιπρεαζόμεναι ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως μεγάλαι ἐπιχειρήσεις καὶ τὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, τὰ ὁποῖα θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπενδύσουν τὰ κεφάλαια των εἰς ὁμολογίας, κατόπιν ὑποδείξεως. Ἐρωτᾶται, ὁμως, κατὰ πόσον τοῦτο θὰ ἀπετέλει ἐπιτυχίαν τοῦ δανείου, διότι αὕτη προϋποθέτει κατ' ἀρχὴν χρησιμοποίησιν τῆς νεκρᾶς ἰδιωτικῆς ἀποταμιεύσεως, ἡ ὁποία ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται ἀβεβαία.

Τέλος, διὰ τὴν χρησιμοποίησιν κεφαλαίων ἐκ τοῦ «Λογαριασμοῦ Ἀνασυγκροτήσεως», ἡ ὁποία, ἄλλωστε, γίνεται ἤδη διὰ τὰ ἐν ἐκτελέσει ἔργα ἀνασυγκροτήσεως, ἀπαιτεῖται ἔγκρισις τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἀμερικανικῆς Ἀποστολῆς, ἥτις ἐλέγχει ἀπολύτως τὸν ἐν λόγῳ λογαριασμόν, ὡς σχηματιζόμενον ἀπὸ τὴν ρευστοποίησιν τῆς Ἀμερικανικῆς βοήθειας.

Τὸ τρίτον πρόβλημα διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προγράμματος οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως εἶναι οἱ φορεῖς τῶν μεγάλων ἔργων αὐτοῦ. Τὸ σημεῖον τοῦτο παρέμεινε καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ τετραμήνου Σεπτεμβρίου-Δεκεμβρίου τοῦ 1953 ἀδιευκρίνιστον. Ὡς πρὸς τὰ ἔργα ἐξηλεκτρισμοῦ, βεβαίον εἶναι ὅτι τὸν πρῶτον λόγον ἔχει ἐπ' αὐτῶν ἡ Δημοσία Ἐπιχείρησις Ἡλεκτρισμοῦ. Τοῦτο ἰσχύει, πλὴν τῶν ἐκτελουμένων ἤδη τεσσάρων, καὶ διὰ τὰ προβλεπόμενα ἕτερα δύο ἔργα, ἥτοι τοῦ Ἀχελώου καὶ τοῦ Μέγδοβα, με ἐξαιρέσιν ὡς πρὸς τὸ ἔργον Πτολεμαῖδος, τὸ πρόνομον τοῦ ὁποίου σήμερον μὲν ἔχει μία ἰδιωτικὴ ἐταιρία (Γκέρτσος κλπ.) διεξάγονται δὲ διαπραγματεύσεις διὰ τὴν ἐκτέλεσιν του ἀπὸ τὴν ἑλληνογερμανικὴν ὁμάδα Κρούπ-Ἀθανασιάδην.

Δέν είναι ἀπολύτως γνωστόν ποίων ἀκριβῶς ἔργων τὴν ἐκτέλεσιν προβλέπει τὸ κυβερνητικὸν πρόγραμμα οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως. Εἶναι πάντως βέβαιοι—καὶ ἐκ παλαιότερων ἀνακοινώσεων τοῦ ὑπουργείου Συντονισμοῦ—ὅτι μεταξύ αὐτῶν περιλαμβάνονται ἑπτὰ βασικαὶ βιομηχαναί, στοιχεῖα τῶν ὁποίων δίδομεν κατωτέρω :

1) Βιομηχανία ἀζώτου, πρὸς παραγωγὴν λιπασμάτων. Τόπος ἐγκαταστάσεως παρὰ τὴν Πτολεμαῖδα (διὰ τὸν εὐχερῆ ἐφοδιασμόν τῆς μετ' ἐπιπέδου). Δαπάναι ἐγκαταστάσεως 12 000 000 δολλάρια εἰς συνάλλαγμα καὶ ἰσόποσον εἰς δραχμὰς 3 500 000 δολλάρια. Ἔτησια παραγωγικὴ ἰκανότης 36 000 τόννοι ἀζώτου, 80 000 τόν. θεικῆς ἀμμωνίας, 83 000 τόννοι νιτρικῆς ἀσβέστου, 1 000 τόννοι ἀνύδρου ἀμμωνίας καὶ 1 000 τόννοι νιτρικοῦ ὀξέος.

2) Ἐργοστάσιον ἀλουμίνης διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τοῦ βωξίτου. Τόπος ἐγκαταστάσεως : Μεγάλο Πεῦκο, Ἰτέα ἢ Αἰγιον. Ἔτησια παραγωγικὴ ἰκανότης 100 000 τόννοι ἀλουμίνης. Δαπάναι ἐγκαταστάσεως 13 000 000 δολλάρια, μετ' ἀπὸ περατώσεως 42 μηνῶν.

3) Ἀλυκὴ παρὰ τὸ Μεσολόγγιον. Παραγωγικὴ ἰκανότης 200 000 τόννοι ἄλατος ἑτησίως. Δαπάναι ἐγκαταστάσεως 1 600 000 δολλάρια.

4) Βιομηχανία σόδας παρὰ τὴν θέσιν τῆς ἀλυκῆς. Παραγωγικὴ ἰκανότης 5 000 τόννοι στερεὰ καυστικὴ σόδα, 10 000 τόννοι διάλυμα καυστικῆς σόδας καὶ 11 000 τόννοι ἀνθρακικῆς σόδας. Δαπάνη 3 385 000 δολλάρια, μετ' ἀπὸ περατώσεως 24 μηνῶν.

5) Βιομηχανία ζαχάρους παρὰ τὴν πεδιάδα Θεσσαλονίκης - Γιαννιτσῶν. Παραγωγικὴ ἰκανότης 30 000 τόννοι ζαχάρους ἑτησίως, ἦτοι ἐπεξεργασία 200 000 τόν. ζαχαροτεύτλων, ἀπαιτούντων καλλιέργειαν 66 000 στρεμμάτων. Δαπάνη 3 193 000 δολλάρια. Κόστος παραχθῆσομένης ζαχάρους 3 600 δραχμαὶ κατὰ χιλιόγραμμα.

6) Διύλιστήριον πετρελαίου εἰς τὴν περιοχὴν Πειραιῶς - Μεγάρων. Δυναμικότης ἐπεξεργασίας 30 000 βαρελίων ἀργοῦ πετρελαίου ἡμερησίως, πρὸς παραγωγὴν 244 000 τόννων βενζίνης, 92 500 τόννων φωτιστικοῦ πετρελαίου, 277 600 τόννων καυσίμου πετρελαιοκινητῶν καὶ 603 000 τόννων μαζοῦτ. Δαπάνη ἐγκαταστάσεως 12 000 000 δολλάρια, μετ' ἀπὸ περατώσεως 30 μηνῶν.

7) Βιομηχανία νικελίου παρὰ τὴν Λάρυμναν, ὅπου τὸ ἔν ἐκ τῶν δύο εἰς ὀλόκληρον τὴν Εὐρώπην μεταλλεῖων νικελίου. Δυναμικότης 168 000 τόννων ἑτησίως νικελιούχου σιδήρου περιεκτικότητος 6 % εἰς νικέλιον καὶ 65 000 τόννων χυτοσιδήρου διὰ τὴν χαλυβουργίαν. Δαπάνη 18 750 000 δολλάρια.

Διὰ τὰς πέντε πρώτας ἐκ τῶν βιομηχανιῶν τούτων οὐδεμία πρόδος ἔχει συντελεσθῆ. Διὰ τὸ διύλιστήριον πετρελαίου προεκλήθη διεθνὴς διαγωνισμὸς εἰς τὸν ὅποιον ἔλαβον μέρος ἡ ἑλληνικὴ ἐταιρία «Εἰλβὺν» καὶ ὁ ἑλληνοαμερικανικὸς ὄμιλος Σκούρα - Παπᾶ. Ἡ βιομηχανία νικελίου ἔχει ἀναληφθῆ, ὡς ἀνεφέρθη ἤδη, ἀπὸ τὸν ὄμιλον Κρούπ - Ἀθανασιάδη καὶ ἔχει ἐπιτελέσει ὄρισμένας προόδους, ἂν καὶ τὸ ὄλον ἔργον ἐξαρτᾶ τὴν λειτουργίαν του ἀπὸ τὴν προμήθειαν ἰκανῶν ποσοτήτων λιγνίτου ἐκ τοῦ ἔργου Πτολεμαΐδος, τοῦ ὁποίου ἡ ἔναρξις δὲν συνετελέσθη εἰσέτι.

Σημαντικὸν ἐξ ἄλλου μέρος τοῦ προγράμματος καλύπτουν τὰ ἐνεργειακὰ ἔργα. Διαρκούντος τοῦ τετραμήνου Σεπτεμβρίου - Δεκεμβρίου τοῦ 1953 ἤρξισεν ἡ παροχὴ ρεύματος εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς Διοικήσεως Πρωτεύουσας καὶ τὰς Πάτρας ἀπὸ τὸ θερμοηλεκτρικὸν ἔργοστάσιον Ἀλιβερίου, ἰσχύος 84 000 Ωχβ. Παράλληλως προωθήθη σημαντικῶς ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἄλλων τριῶν ὑδροηλεκτρικῶν ἔργων Ἀγρα, Λάδωνος καὶ Λούρου, τῶν ὁποίων ἡ ἔναρξις προβλέπεται διὰ τὸ ἀ' ἔξαμηνον τοῦ 1954.

Πέραν αὐτῶν, προεκλήθη διεθνὴς διαγωνισμὸς διὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ ὑδροηλεκτρικοῦ ἔργου Μέγδοβα, συνεχίζονται αἱ προσπάθειαι διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῶν ἀναγκαίων προϋποθέσεων ἐκτελέσεως τοῦ μεγίστου ὄλων ὑδροηλεκτρικοῦ ἔργου

Άχελώου, παρακολουθείται δὲ καὶ ἡ ἐξέλιξις τοῦ ζητήματος τῆς Πτολεμαίδος. Τέλος ἀναφέρεται ὅτι ἀπεφασίσθη ἡ ἔνωσις τοῦ βορείου καὶ νοτίου τμήματος τοῦ ἑθνικοῦ δικτύου διανομῆς ρεύματος.

Ἡ βιομηχανία

Ἡ βιομηχανικὴ παραγωγή ἐξηκολούθησεν ἀύξανομένη σημαντικῶς κατὰ τοὺς τρεῖς πρώτους μῆνας τοῦ ἀνασκοπούμενου τετραμήνου μὲ μίαν στασιμότητα κατὰ τὸν Δεκέμβριον. Ὡς προκύπτει καὶ ἀπὸ τὸν παρατιθέμενον πίνακα 1 ἐξελίξεως τοῦ σταθμικοῦ δείκτου τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς, ὡς οὗτος καταρτίζεται ὑπὸ τοῦ Συνδέσμου Ἑλλήνων Βιομηχάνων, κατὰ τὸ διάστημα Σεπτεμβρίου-Δεκεμβρίου τοῦ 1953, ἡ παραγωγή ἐσημείωσεν ἀύξησιν κατὰ 10 % περίπου ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν Αὐγουστὸν καὶ κατὰ 35 % περίπου ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν Μάρτιον τοῦ 1953 ἢ τοὺς τὸν πρῶτον πρὸ τῆς συναλλαγματικῆς ἀναπροσαρμογῆς μῆνα.

Ἡ ἀύξησις αὕτῃ ἐξηγείται ἀφ' ἐνός μὲν ἐκ τῆς φυσικῆς τάσεως πρὸς ἄμεσον βιομηχανοποίησιν τῶν ὑπαρχόντων ἀποθεμάτων πρώτων ὑλῶν ἀγορασθέντων μὲ τιμὰς πρὸ τῆς νομισματικῆς ὑποτιμήσεως πρὶν ἢ καὶ οἱ λοιποὶ συντελεστοὶ τῆς παραγωγῆς ἀναπροσαρμοσθοῦν εἰς τὰ νέα ἐπίπεδα πού ἐδημιούργησεν ἡ ὑποτίμησις. Ὁ νέος συσχετισμὸς τῶν τιμῶν τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ πού ἀπέρρευσεν ἐκ τῆς ἀναπροσαρμογῆς ἦτο ἐπίσης εὐνοϊκὸς διὰ τὴν ἐγχωρίαν παραγωγήν καὶ συνετέλει ἀφ' ἐνός μὲν εἰς τὴν κατανάλωσιν περισσοτέρων ἑλληνικῶν προϊόντων εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ἀγορὰν ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐδημιούργει μεγαλύτερα ἐξαγωγικὰς δυνατότητας δι' ὀρισμένης ἰδίως βιομηχανίας τῆς χώρας. Ἀρνητικὸν ἔναντι τῆς βιομηχανίας στοιχεῖον τῆς ἐφαρμοσθεῖσης οικονομικῆς πολιτικῆς ὑπῆρξεν ἡ ἐλευθερία τῶν εισαγωγῶν, ἡ ὁποία ἐπέτρεψε τὴν ἀσκήσιν ἀνεμποδιστοῦ συναγωνισμοῦ τῶν πλέον προοδευμένων ὁμοειδῶν βιομηχανιῶν τῶν χωρῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ ἐντὸς τοῦ ἑλληνικοῦ χώρου. Τὸ ἀντίκτυπον τοῦ ἐν λόγῳ συναγωνισμοῦ φαίνεται ὅτι ὑφίστανται ἐντονώτερον ὀρισμένοι κλάδοι τῆς κλωστοῦφαντουργίας, ἂν κρίνη κανεὶς ἀπὸ τὴν ἔντασιν τῶν διαμαρτυριῶν τῶν. Τὸ γεγονός, ὅμως, ὅτι καὶ ὁ κλαδικὸς δείκτης παραγωγῆς τῆς κλωστοῦφαντουργίας ἀνέρχεται σχεδὸν παραλλήλως μὲ τὴν τάσιν ἀνόδου τοῦ γενικοῦ δείκτου, ἀπετέλεσεν ἐπιχείρημα κατὰ τῶν ἰσχυρισμῶν περὶ τῆς ὑπάρξεως κρίσεως εἰς τὸν κλάδον τοῦτον συνεπείᾳ τῆς ἐλευθερίας τῶν εισαγωγῶν.

Εἶναι πάντως ἀναμφισβήτητον ὅτι ὀρισμένοι κλάδοι τῆς βιομηχανίας ἔχρηζον προστασίας. Τοῦτο ἐπεδιώχθη διὰ δύο τρόπων: διὰ τῆς ἀυξήσεως τῶν τακτικῶν δασμῶν καὶ τῆς καθιερώσεως τοῦ μηχανισμοῦ τῶν ἐκτάκτων δασμῶν ἀντιντάμπικ. Ἡ ἀύξησις τῶν τακτικῶν δασμῶν, πραγματοποιηθεῖσα ἤδη κατὰ τὸ πρῶτον ἀνασκοπούμενον τετραμήνῳ διάστημα διὰ τὴν σίδηροβιομηχανίαν καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτοῦ διὰ τὰ ἐκ τεχνητῶν καὶ συμμεικτῶν ἰνῶν ὑφάσματα κλπ. εἶδη, ὑπόκειται εἰς τοὺς περιορισμοὺς τῆς Γενικῆς Συμφωνίας Δασμῶν καὶ Ἐμπορίου (γνωστῆς ὡς Γ.Κ.Α.Τ.Τ.) τὴν ὁποίαν ἔχει ὑπογράψει καὶ ἡ Ἑλλάς. Ἡ παρὰ τὸ ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν, πάντως, ἐδρεούσα Ἀνωτάτη Ἐπιτροπὴ Ἀναθεωρήσεως Δασμολογίου ἐδέχθη καὶ μελετᾷ μεγάλην σειρὰν αἰτήσεων πού ὑπεβλήθησαν εἰς αὐτὴν ἐκ μέρους πολλῶν βιομηχανιῶν, διὰ τὴν ἀύξησιν τῶν ἀντιστοίχων δασμῶν τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγομένων—ὁμοειδῶν πρὸς τὰ τῶν αἰτιστῶν—βιομηχανικῶν προϊόντων.

Ὁ θεσμὸς τῶν δασμῶν ἀντιντάμπικ, ὅστις εἰσῆχθη διὰ πρώτην φοράν ἐν Ἑλλάδι διὰ νομοσχεδίου καταρτισθέντος κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1953, συνίσταται εἰς τὴν ἐπιβολὴν ἐκτάκτων δασμῶν ἐπὶ ἐνός ἢ περισσοτέρων εἰσαγομένων προϊόντων, προελεύσεως μιᾶς ἢ περισσοτέρων χωρῶν, ἐξαγωγῆ τῶν ὁποίων, ἐκ τῆς χώρας παραγωγῆς, γίνεται εἰς τιμὰς κάτω τοῦ κόστους (ντάμπικ). Ὡς ἀσκήσιν ντάμπικ τὸ νομοσχέδιον θεωρεῖ ὄχι μόνον τὴν ἐπὶ ζημίᾳ τῆς ἐξαγωγούσης βιομηχανίας πώλησιν τῆς παραγωγῆς τῆς πρὸς διενέργειαν ἀθεμίτου συναγωνισμοῦ ἀλλὰ

Πίναξ 1.—Σταθμικός δείκτης εξέλιξης τής βιομηχανικής παραγωγής
(Έτος βάσεως 1939=100)

ΜΗΝΕΣ	Ένδοξος		Μεταλλουργικά	Μηχανολογικά	Οικοδομικά	Καστούφαν- τουρικά	Ειδών διαρροής	Χημικά	Δέρματος		Χάρτου		Ειδών ύφανσιμῶν		Εύλου	Σιγαρέτων		Παραγωγής και διανομής ήλεκ- τρισμῶν		Έφρησῶν	ήλεκτρικῶν							
	1953	1952							1953	1952	1953	1952	1953	1952		1953	1952	1953	1952			1953	1952	1953	1952	1953		
Ἰανουάριος	118	127	200	142	93	104	101,5	110	107,5	130,5	166	104	84	108	100	95	125	130	55	40	70	75	157	155	282	260,5	155	150
Φεβρουάριος	118	123,5	207	73	97	104	125	130	108	122	102	101,5	85	102	105	100	130	120	50	40	70	70	145	153	257	262	160	155
Μάρτιος	123,5	125,5	170	172	94	100	148	155	114,5	125	110	108,5	90	97	105	110	130	115	65	45	75	75	160	155	271	249	170	155
Ἀπρίλιος	128	124	180	110	100	99	162	151	113	115	111	113	108	100	105	100	130	110	75	60	80	80	175	177	275	258	175	145
Μάϊος	133,5	123	160	185	113	100	205	154,5	111	108	126	124	110	95	105	100	145	105	75	50	80	75	170	176	275	253	175	135
Ἰούνιος	137,5	123	190	190	119	95	213	170,5	122	113	127	122,5	103	94	110	95	140	110	75	50	85	80	177	159	282	250	180	145
Ἰούλιος	140	120	177	191	127	97	216	171	120	110	130	110,5	106	91	110	95	140	115	70	40	90	85	200	179	286	240	190	140
Αὐγουστος	142	118	180	168	122	93	220	171	123	105	136	111	107	90,5	110	100	140	125	70	40	90	70	190	167	287	237	190	145
Σεπτέμβριος	151	122	143	155	130	96	224	168,3	138	111	136	112	116	92,5	120	100	145	130	75	40	105	70	188	173	297	253	210	150
Ὀκτώβριος	163	126,5	180	227	142	104	234	186	154	119	142	111	140	91	120	100	145	130	75	40	115	70	175	170	319	267	220	150
Νοέμβριος	167	126	180	210	138	106	236	160	158	122	137	99,5	158	96,5	120	105	140	130	80	55	115	65	168	159	330	272,5	230	155
Δεκέμβριος	167	122	305	215	135,5	94	204	121	152	116,5	130	99	164,5	96	120	100	150	130	70	50	110	65	180	174	353	274,5	230	160

καί τήν χορήγησιν πριμοδοτήσεως ὑπό τῶν Κυβερνήσεων τῶν ξένων χωρῶν ἐπὶ τῶν ἐξαγομένων πρὸς τὴν χώραν μας προϊόντων των.

Οἱ δασμοὶ ἀντιντάμπικ θὰ διαρκοῦν ὅσον καὶ τὸ ντάμπικ. Τὸ ὕψος των δὲ θὰ προσδιορίζεται ἀπὸ τὴν διαπιστουμένην διαφορὰν μεταξὺ κόστους παραγωγῆς τῶν εἰσαγομένων βιομηχανιῶν προϊόντων καὶ τῆς τιμῆς φόμπ αὐτῶν. Τὰ στοιχεῖα αὐτά, δηλαδὴ ἡ χρονικὴ διάρκεια τοῦ ντάμπικ, τὸ ντάμπικ αὐτὸ καθ' ἑαυτό, ὡς καὶ τὸ ἐπίπεδον ὑποβιβασμοῦ τῆς τιμῆς πωλήσεως κάτω τοῦ κόστους, θὰ διαπιστώνει εἰδικὴ ἐπιτροπὴ ἣτις θὰ ἐδρευῆ εἰς τὸ ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν, ἐπιλαμβανομένη κατόπιν αἰτήσεως τῶν ἐνδιαφερομένων. Οἱ δασμοὶ ἀντιντάμπικ θὰ ἰσχύουν ἀνεξαρτήτως τῶν ὑπαρχόντων τακτικῶν δασμῶν.

Ἡ ἐξέλιξις, ἐν τούτοις, τοῦ δείκτου ἀπασχολήσεως προσωπικοῦ εἰς τὴν βιομηχανίαν, μολονότι βασιζέται εἰς τὰ στοιχεῖα 563 ἐπιχειρήσεων τῆς περιφέρειᾶς πρωτεύουσας καὶ 7 τῶν ἐπαρχιῶν (ἦτοι τὸ 56% τῆς συνολικῆς ἀπασχολήσεως), δὲν δικαιολογεῖ ἀπολύτως τὴν ἐμφανιζομένην ἀλματώδη ἄνοδον τοῦ σταθμικοῦ δείκτου τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς. Ἡ κίνησις τῶν ἀπασχολουμένων εἰς τὰς ὡς ἄνω βιομηχανίας προσώπων, ἔχει, συμφώνως πρὸς τὰ στοιχεῖα τοῦ Συνδέσμου Ἑλλήνων βιομηχανῶν, ὡς ὁ πίναξ 2:

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προκύπτει ὅτι ἐνῶ τὸν Μάρτιον τοῦ 1953, μὲ δείκτην βιομηχανικῆς παραγωγῆς 123,5 ἢ ἀπασχόλησις ἦτο 80 006 τὸν Ὀκτώβριον τοῦ αὐτοῦ ἔτος καὶ μὲ ἀπασχόλησιν κατὰ 0,6% μόνον ἀνωτέραν (ἦτοι 80 494) ὁ δείκτης παραγωγῆς ἀνῆλθε κατὰ 32% ἦτοι εἰς 163. Τοῦτο ἀπετέλεσεν ἐπιχείρημα διὰ τὴν ἀμφισβήτησιν τῆς ἀκριβείας τοῦ καταρτιζομένου δείκτου τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς, ὅστις σημειωτέον καταρτίζεται ὑπὸ τοῦ Συνδέσμου Ἑλλήνων Βιομηχανῶν καὶ στηρίζεται μόνον εἰς τὰς δηλώσεις τῶν βιομηχανιῶν διὰ τὴν εἰς ὄγκον (ποσότητα) παραγωγῆν των. Ἦδη, διαρκοῦντος τοῦ τελευταίου τετραμήνου τοῦ 1953 προετάθη ὁ καταρτισμὸς δείκτου ἐπὶ νέας βάσεως, ἦτοι μὲ συνάρτησιν τοῦ ὄγκου παραγωγῆς, τῆς ἀξίας τῆς παραγωγῆς καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀπασχολουμένων ἐργατῶν.

Θὰ ἠδύνατό τις, ἐν τούτοις, νὰ θεωρήσῃ τὴν παρατηρουμένην ἀύξησιν τοῦ δείκτου τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς, ἀνεξαρτήτως τοῦ δείκτου ἀπασχολήσεως, ὡς ἀποτελέσμα τῆς ἐπὶ ὀρθολογικώτερης βάσεως ὀργανώσεως τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ τῆς ἀνανεώσεως τοῦ μηχανικοῦ των ἐξοπλισμοῦ μὲ τελειότερας ἐγκαταστάσεις. Τοῦτο δυνατόν πράγματι νὰ εἶναι, ἐν τινι μέτρῳ, ἀκριβές, ἂν καὶ εἰς τὰς εἰσαγωγὰς μηχανημάτων, καθ' ὄλον σχεδὸν τὸ 1953, παρουσιάζεται κάμψις, ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ προηγούμενον ἔτος.

Ἡ ἐξέλιξις, ἐξ ἄλλου, τῆς βιομηχανικῆς δραστηριότητος κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας τοῦ ἔτους 1953 ἐμφανίζεται καὶ εἰς τὸν τομέα τῆς ἰδρύσεως νέων καὶ ἐπεκτάσεως παλαιῶν βιομηχανιῶν, περὶ ὧν ὁ κατωτέρω πίναξ 3. Εἶναι χαρακτηριστικόν, ὅτι παρὰ τοὺς ὑφισταμένους περιορισμοὺς ἰδρύσεως νέων βιομηχανιῶν εἰς τὸ κέντρον, ἢ πρωτεύουσα παρουσιάζει κίνησιν ἀδειῶν ἰδρύσεως κατὰ τὸ τελευταῖον τρίμηνον τοῦ 1953 ὑπερδιπλασίαν τοῦ ἀντιστοίχου τριμήνου τοῦ 1952. Ἀναλυτικώτερον, τὰ στοιχεῖα τοῦ ὑπουργείου Βιομηχανίας περὶ τῶν χορηγηθεισῶν ἀδειῶν ἰδρύσεως νέων ἢ ἐπεκτάσεως ὑφισταμένων βιομηχανιῶν ἔχουν ὡς εἰς τὸν πίνακα 3 τῆς σελίδος 129.

Τὴν περαιτέρω ἐξέλιξιν τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς ἐν Ἑλλάδι προσδιορί-

Πίναξ 2

Ἐπασχολούμενοι εἰς τὴν βιομηχανίαν

ΜΗΝΕΣ	1953	1952
Μάρτιος	80 006	83 651
Αὐγουστος	77 965	80 864
Σεπτέμβριος	79 256	80 672
Ὀκτώβριος	80 494	80 870
Νοέμβριος	81 469	81 029
Δεκέμβριος	81 258	80 258

ζουν οι έξής, κυρίως, παράγοντες: 'Η καταναλωτική ικανότης τών μεγάλων στρωμάτων του πληθους και ή διατήρησις εϋθηνοῦ κόστους παραγωγής, διά νά δυνηθοῦν τὰ ἑλληνικά προϊόντα νά ἀντεπεξέρχονται εἰς τὸν συναγωνισμὸν τῶν ξένων βιομηχανιῶν εἰς ὄρισμένας, τουλάχιστον, προσφόρους διὰ τὴν 'Ελλάδα, ἀγοράς. Εἶναι βεβαίως κατ' ἀρχὴν ἀντιφατικὸν τὸ νά ἐπιζητῆ κανεῖς τὴν ὑπαρξιν καταναλωτικῆς ικανότητος καὶ μικροῦ κόστους παραγωγῆς, ταυτοχρόνως. Διότι καταναλωτικὴ (ἢ ἀγοραστικὴ) ικανότης σημαίνει αὐξήσειν τῶν σταθερῶν εἰσοδημάτων, δηλαδὴ τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, πράγμα ποῦ ἐπιβαρύνει ταυτοχρόνως τὸ κόστος παραγωγῆς, εἰς τὸ ὅποιον ὑπεισέρχεται ἡ ἀμοιβὴ τῆς ἐργασίας ὡς συντελεστής.

Διεπιστώθη, ἐν τούτοις, ὅτι ὑπάρχουν εὐρύτατα περιθώρια ἀπαλλαγῆς τοῦ κόστους, ἀπὸ παρασιτικὰς καὶ ἀδικαιολογήτους ἐπιβαρύνσεις. 'Η κατάργησις τῶν δύνανται νά ἐπιτρέψῃ τὴν αὐξήσειν τῆς ἀμοιβῆς τῆς ἐργασίας—τὴν ἐνθάρρυνσιν, δηλαδὴ, τῆς καταναλωτικῆς ικανότητος—χωρὶς κίνδυνον ἀνατροπῆς τῆς σημερινῆς ἰσορροπίας τῶν συντελεστῶν τῆς παραγωγῆς.

'Η ὑψηλὴ ἐπίσχυσις τιμῆ τοῦ ξένου συναλλάγματος εἰς τὴν χώραν μας, ἐξ ἄλλου, εὐνοεῖ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐξαγωγῆς ὀρισμένων ἑλληνικῶν βιομηχανικῶν προϊόντων, πρὸς τὰς γειτονικάς κυρίως χώρας. 'Ηδη, τὰ ταιμέντα, τὰ ρητινικά (κολοφώνια—τερεβινθέλαια), τὰ βαμβακερά κλπ. σημειῖνουν μίαν ἀξιόλογον κίνησιν πρὸς τὴν Τουρκίαν, τὰς χώρας τῆς Μῆσης 'Ανατολῆς, τὴν Γιουγκοσλαβίαν καὶ ἄλλας χώρας τῆς Εὐρώπης. Μίαν ἰδέαν λαμβάνει κανεῖς ἀπὸ τὸν κατωτέρω πίνακα 4 (στοιχεῖα 'Υπουργείου 'Εμπορίου):

Πίναξ 4

Κίνησις ἐξαγωγῆς βιομηχανικῶν τινῶν προϊόντων κατὰ τὸ τελευταῖον τετράμηνον τῶν ἐτῶν 1953 καὶ 1952, εἰς χιλιάδας δολλαρίων

Εἶδος	Σεπτέμβριος		'Οκτώβριος		Νοέμβριος		Δεκέμβριος	
	1953	1952	1953	1952	1953	1952	1953	1952
Οἶνοπνευματώδη ποτά, οἶνοι καὶ γλεῦκος	287,4	111,2	354,8	175,0	264,0	303,0	440,0	412,0
Κολοφώνια - Τερεβινθέλαια	345,5	245,1	571,1	278,3	229,0	222,0	365,0	269,0
Εἶδη ἐκ βάμβακος	16,2	908,7	620,5	—	1 071,0	5,0	305,0	216,0
Πυρηνέλαια	7,4	229,3	18,3	54,7	—	19,0	110,0	151,0
Δειψικά ἐκχυλίσματα	—	—	4,5	—	—	10,0	—	—
Ταιμέντα	45,1	—	703,1	—	593,0	14,0	—	125,0
Μάλλινα ὑφάσματα	7,4	—	35,4	—	22,0	—	15,0	—

'Αξιοσημείωτον γεγονός ἀποτελεῖ, τέλος, καὶ ἡ ἀνάληψις ὑπὸ ἑλληνικῆς πολεμικῆς βιομηχανίας σημαντικῶν παραγγελιῶν διὰ λογαριασμὸν τοῦ 'Οργανισμοῦ τοῦ Βορειο-ἀτλαντικοῦ Συμφώνου, εἰς ἐκτέλεσιν τῶν ὁποίων ἐξήχθησαν κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας

του 1953 πολεμικά ειδή αξίας ενός εκατομμυρίου δολλαρίων περίπου. Αί παραγγελία αυτή λέγεται ότι ανέρχονται εις 30 εκατομμύρια δολλαρίων περίπου.

Μεταλλεία

Παρά τας πλουσίας δυνατότητας του ελληνικού εδάφους και την αποκατασταθείσαν από έτων ήρεμian εις την ελληνικήν ύπαιθρον, ή μεταλλευτική παραγωγή δέν κατώρθωσε νά υπερβή τά επίπεδα του 1939. 'Αντιθέτως μάλιστα, κατά τούς δύο τελευταίους μήνας του 1953, ό υπό του Συνδέσμου 'Ελλήνων Βιομηχάνων καταρτιζόμενος δείκτης έσημείωσε ύποχώρησιν, έν συγκρίσει πρός τούς δύο προηγουμένους. 'Η βραδεία εξέλιξις τής μεταλλευτικής παραγωγής φαίνεται ότι έχει άμεισον σχέσιν με την διαμόρφωσιν ύψηλού

Πίναξ 5

Σταθμικός δείκτης μεταλλευτικής παραγωγής (1939=100)

Μήνες	1953	1952
'Ιανουάριος	65	60
'Ιούλιος	80	60
Σεπτέμβριος	90	50
'Οκτώβριος	90	60
Νοέμβριος	85	55
Δεκέμβριος	85	60

θμικού δείκτη, με έτος βάσεως 1939=100, έχει ως εις τόν άνωτέρω παρατιθέμενον πίνακα 5 (πλην λιγνιτορυχείων) :

Σημαντική ώθησις αναμένεται νά δοθής εις την μεταλλευτικήν μας παραγωγήν, μετά την συμπλήρωσιν του δικτύου έξηλεκτρισμοδ τής χώρας. 'Εντατική, πάντως, έκμετάλλευσις του ελληνικού ύπεδάφους φαίνεται ότι συζητείται υπό μεγάλων ξένων έταιριών, αί όποιαί και έξεδήλωσαν ένδιαφέρον διά μεταλλευτικάς επιχειρήσεις εις την 'Ελλάδα. 'Η εξέλιξις, πάντως, τής εξαγωγής ορυκτών και μεταλλευμάτων κατά τό τελευταίον τετράμηνον του 1953 συγκριτικώς πρός τό 1952 έχει εις χιλιάδας δολλαρίων ώς ό πίναξ 6.

Μεταξύ τών εξαγομένων ελληνικών μεταλλευμάτων την πρώτην θέσιν κατέχουν οι βωξίται και άκολουθοϋν ό σιδηροπυρίτης, τό μετάλλευμα σιδήρου, ή κίσσηρις, τό μεταλλευμα χρωμίου, ή βαρυτίνη, τό μετάλλευμα μαγγανίου, τό μετάλλευμα ψευδαργύρου, ή σμύρις, ή καυστική μαγνησία, ό καολίνης, ή θηραϊκή γή, τό μετάλλευμα μολύβδου κλπ.

Τό έμπόριον

Αί σημαντικώτεροι επιδράσεις τής νομισματικής ύποτιμήσεως τής 9ης 'Απριλίου και τών συναφών αυτή μέτρων επί του έμπορίου βαίνουν έξαντλούμεναι, διαρκούντος του τελευταίου τετραμήνου του 1953. Τό επίπεδον τών τιμών διεμορφώθη εις έν σημείον κατά 30% περίπου άνωτερον διά την χονδρικήν πώλησιν και 20% περίπου διά την λιανικήν πώλησιν και τό κόστος ζωής, έν συγκρίσει πρός τόν Μάρτιον του 1953, και κατά τούς ύπολογισμούς πάντοτε τής Τραπεζής 'Ελλάδος, οι όποιοι, έν τούτοις, πολλάκις άπέτέλεσαν στόχον κριτικής. Κατά τό άνασκοπούμενον, έξ άλλου, τετράμηνον, οι τρεις τιμάριθοι τής Τραπεζής 'Ελλάδος, ήτοι χονδρικής πωλήσεως, λιανικής πωλήσεως και κόστους ζωής, παρουσίασαν διάφορον έκαστος εξέλιξιν. Ούτω, ό πρώτος έξ αυτών έσημείωσε αύξησιν όλίγων μονάδων διά νά κατέλθη κάτω και του επιπέδου του Αυγούστου κατά τόν Δεκέμβριον. 'Αντιθέτως, οι τιμάριθοι λιανικής πωλήσεως και κόστους ζωής έσημείωσαν

μεταλλευτικού κόστους, τό όποιον έμποδίζει την εύχερη έξαγωγήν τών μεταλλευμάτων εις τό έξωτερικόν, τά όποια πρό τής συναλλαγματικής άναπροσαρμογής έπριμοδοτοϋντο. Περαιτέρω φαίνεται ότι αί καταστροφαι τās όποιās ύπέστη-ό μεταλλευτικός έξοπλισμός κατά την κατοχήν και την μετακατοχικήν άνωμαλίαν, ώς και ή βραδύτης περί την συμπλήρωσιν ή άνανέωσιν του, διατηροϋν την παραγωγικήν ικανότητα τών ελληνικών μεταλλείων κάτω τών προπολεμικών όρίων. 'Η εξέλιξις, πάντως, του στα-

Πίναξ 6

'Αξία εις χιλιάδας δολλαρίων έξαχθέντων μεταλλευμάτων

Μήνες	1953	1952
Σεπτέμβριος	1 730,3	753,1
'Οκτώβριος	534,6	660,5
Νοέμβριος	821,0	741,0
Δεκέμβριος	688,0	878,0

σαν αύξησιν κατά 0,03% περίπου ό πρώτος και 0,05% περίπου ό δεύτερος, έν συγκρίσει πρός τόν Αύγουστον, μέ τάσιν περαιτέρω ύψώσεως.

Σημειωτέον ότι πέραν τών άνωτέρω τιμαρίθμων, έν 'Ελλάδι καταρτίζονται άλλοι τέσσαρες αξιόλογοι τιμαρίθμοι, έκ τών όποίων οί δύο είναι χονδρικής πωλήσεως και καταρτίζονται υπό τών 'Εμπορικών και Βιομηχανικών 'Επιμελητηρίων Πειραιώς και Θεσσαλονίκης οί δέ άλλοι δύο είναι κόστους ζωής, καταρτιζόμενοι υπό τής 'Αμερικανικής 'Αποστολής και τής 'Εθνικής Συνομοσπονδίας 'Εργατών 'Ελλάδος.

'Η εξέλιξις, πάντως, τών τιμαρίθμων τής Τραπεζής 'Ελλάδος, τούς όποιους και λαμβάνει συνήθως ύπ' όψιν τής ή Κυβέρνησις ως έπισήμους, κατά τό άνασκοπούμενον τετράμηνον του 1953, έν συγκρίσει πρός τόν πρώτον πρό τής νομισματικής ύποτιμήσεως μήνα και τούς άντιστοίχους του 1952, έχει ως εις τόν έναντι πίνακα 7 έμφαίνεται (έτος βάσεως 1938=1).

Πίναξ 7

Κύμανσις τών τιμαρίθμων χονδρικής και λιανικής πωλήσεως και κόστους ζωής

Μήνες	Χονδρικής πωλήσεως		Κόστους ζωής		Λιανικής πωλήσεως	
	1953	1952	1953	1952	1953	1952
Μάρτιος	387,7	405,1	364,9	370,1	429,4	432,3
Σεπτέμβριος	504,0	383,7	422,1	363,4	496,9	419,6
Όκτώβριος	506,2	388,9	421,9	358,6	498,6	428,4
Νοέμβριος	501,8	390,1	425,0	361,3	501,6	434,7
Δεκέμβριος	501,6	391,7	433,8	357,9	509,5	434,0

'Ο τιμαρίθμος χονδρικής πωλήσεως στηρίζεται επί τών ειδικώτερον καταρτιζομένων υπό τής Τραπεζής 'Ελλάδος τιμαρίθμων ειδών διατροφής (79 είδη), πρώτων ύλών και ήμικατεργασμένων προϊόντων (23 είδη), έτοιμων προϊόντων (28 είδη), ποτών και καπνου (3 είδη) και καυσίμων (6 είδη). 'Ο τιμαρίθμος άκριβείας ζωής στηρίζεται εις τούς ειδικώτερον καταρτιζομένους τιμαρίθμους διατροφής, ένδυμασίαις, κατοικίας, φρεσιτισμού και θερμάνσεως και «διαφόρων». 'Ο τιμαρίθμος λιανικής πωλήσεως καταρτίζεται μέ βάσιν τάς διακυμάνσεις τών τιμών λιανικής πωλήσεως 18 ειδών έλευθεράς αγοράς 'Αθηνών, έκ τών όποίων τά 15 περίπου είναι έγχωρίου παραγωγής.

Κατά τούς τελευταίους μήνας, έξ έλλου, παρατηρήθη έντονος έμπορευματική κίνησις, άφ' ένός μέν λόγω τής αύξησεως τών άγροτικών εισοδημάτων συνεπεία τής καλής έσοδείας και τών ίκανοποιητικών τιμών, άφ' έτέρου δέ λόγω τής γενικωτέρας άποτελεσματώσεως που έπέφερεν εις τήν αγοράν ή άναπροσαρμογή και ή έλευθερία του έμπορίου. Εις τά δεδομένα του έσωτερικού έμπορίου πρέπει να καταχωρηθή και ή εξαγγελθείσα νέα πολιτική έλευθεράς έμπορίας τών κυριωτέρων άγροτικών προϊόντων, ως του βάμβακος, του έλαίου, τής σταφίδος κλπ., πλην του σίτου δια τόν όποιον έφημερίστη άποκλειστική, και όχι άπολύτως έπιτυχής, κρατική συγκέντρωσις.

Τό έξωτερικόν, έξ έλλου, έμπόριον συνεκέντρωσεν ιδιαίτερος τό ένδιαφέρον τών οικονομικών παρατηρητών, δοθέντος ότι, μετά τήν καθιερωθείσαν έλευθερίαν τών εισαγωγών, έδημιουργήθησαν σοβαράι άνησυχία ως πρός τήν ίκανότητα τής χώρας δια τήν έξυπηρέτησιν τών ηύξημένων δαπανών εις έξωτερικόν συνάλλαγμα δι' εισαγωγάς ειδών δευτερευούσης σημασίας, αίτινες άλλοτε άπηγορεύοντο. 'Η εξέλιξις, έν τούτοις, του ρυθμού τών εις συνάλλαγμα δαπανών δι' εισαγωγάς κατά τό δεύτερον εξάμηνον του 1953 δέν απέδειξε βασίμους τάς άνησυχίας ταύτας, δοθέντος ότι αυται δέν υπερέβησαν τάς αρχικάς προβλέψεις τούς ίσοζυγίου τών έξωτερικών πληρωμών. 'Η κίνησις τών λογαριασμών εις συνάλλαγμα έξ εισαγωγών και έξαγωγών κατά τό τετράμηνον Σεπτεμβρίου—Δεκεμβρίου 1953 έχει, εις έκατομύρια δολλαρίων, ως εις τόν πίνακα 8 (σελ. 132) έμφαίνεται (στοιχεία εισαγωγών=Διοίκησις 'Εξωτερικού 'Εμπορίου, στοιχεία έξαγωγών=Υπουργείον 'Εμπορίου).

Δεδομένου ότι εις τό καταρτισθέν κατά τήν άρχήν του τρέχοντος οικονομικού έτους 1953—54 ίσοζύγιον τών έξωτερικών πληρωμών προβλέπεται δαπάνη δι' εισαγωγάς συνολικού ύψους 240 περίπου έκατομμυρίων δολλαρίων, ό σημειούμενος κατωτέρω ρυθμός τών εισαγωγών δέν δικαιολογεί πρός τό παρόν άνησυχία δια τά συναλλαγματικά διαθέσιμα τής χώρας. Πρέπει, έν τούτοις, να άναφερθί ότι, πέραν τών παραμνηθέντων, έξ έλλου

ρω πληρωμών δι' εισαγωγάς έμπορευμάτων, υπάρχουν εισέτι έκκρεμείς έγκρίσεις εις χείρας των ενδιαφερομένων δι' εισαγωγάς έναντι φορτωτικών έγγραφων και επί προθεσμιακῶ διακανονισμῶ, ή συνολική αξία των οποίων ύπελογίσθη κατά τὸ τέλος τοῦ 1953

Πίναξ 8

Ἄξια εισαγωγῶν καὶ εξαγωγῶν τελευταίου τετραμήνου ἐτῶν 1953 καὶ 1952 εἰς ἑκατομύρια δολλαρίων

Μήνες	Εισαγωγαι		Ἐξαγωγαι	
	1953	1952	1953	1952
Σεπτέμβριος	19,9	6,9	7,1	
Ὀκτώβριος	21,4	18,0	8,9	
Νοέμβριος	23,5	18,2	11,6	
Δεκέμβριος	25,9	16,8	16,1	

λάγατος ἀπὸ τὴν εξαγωγῶν ἑλληνικῶν προϊόντων τὰ ὁποῖα, ἰδίως τὰ καπνά, σημαντικῶς διηκόλυνεν ή νομιματικὴ ὑποτίμησις. Αὐξησιν ἐπίσης παρoυσιάζουν αἱ ἐξ ἀδήλων

Πίναξ 9

Πιστώσεις καὶ ἐγκρίσεις εἰς δολλάρια πρὸς διενέργειαν εισαγωγῶν

Διαιδικασίαι	Σεπτέμβριος	Ὀκτώβριος	Νοέμβριος	Δεκέμβριος
Ἀνοικεῖσαι πιστώσεις «Ε»	1 836 950	2 389 184	2 791 110	2 897 496
Χορηγηθεῖσαι ἐγκρίσεις «Δ»	5 667 410	4 911 041	6 186 526	3 347 325
Ἐγκρίσεις ἑναντι φορτωτικῶν	11 201 147	12 340 098	13 177 333	13 507 007
πρ)σμιακοῦ διακανονισμοῦ	5 661 960	6 139 180	7 887 081	4 578 274
Σύνολον	24 367 467	25 779 503	30 012 050	24 330 102

πόρων εισπράξεις, ἐκ μεταναστευτικῶν ἐμβασμάτων, τουριστικοῦ καὶ ναυτιλιακοῦ συναλ- λάγατος κλπ., αἰτινες ἐξελίχθησαν εἰς σημαντικὸν ἐνεργητικὸν στοιχείον τοῦ ἰσοζυγίου ἐξωτερικῶν πληρωμῶν. Ἀναλυτικώτερον, ή κίνησις τῶν δι' ἀδήλους αἰτίας δαπανῶν καὶ εισπράξεων κατὰ τὸ δεύ- τερον ἐξάμηνον τοῦ 1953 ἔχει, εἰς ἑκα- τομύρια δολλαρίων ὡς τὰ στοιχεῖα τοῦ πίνακος 10.

Γεωργία καὶ Κτηνοτροφία

Τὸ 1953 ὑπῆρξεν ἔτος σημαντικῆς, καὶ σχεδὸν ἀπροσδοκῆτου, αὐξήσεως τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς, ήτις εἰς ὅλα τὰ σοβαρώτερα προϊόντα πλὴν τῆς σταφίδος ὑπερέβη κατὰ 50 ἕως 100 % τὰ ἐπίπεδα τοῦ μέσου ὄρου τοῦ 1935—39 καὶ κατὰ 30 ἕως 100 % τοῦ προηγουμένου ἔτους 1952. Τὸ γεωργικὸν εἰσόδημα ὑπολογίζεται ὅτι ὑπερέβη κατὰ 36 % τὸ ἐπίπεδον τοῦ 1952, ή δὲ αὐξήσις αὕτη ὀφείλεται κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος (20 % καὶ πλέον) εἰς τὴν αὐξησιν ἀποδόσεως τῆς ἑλληνικῆς γῆς συντελεῖα τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν ἐκτελεσθέντων κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη ἐγγειοβελτιωτικῶν ἔργων καὶ τῶν εὐνοϊκῶν

εἰς 40 περίπου ἑκατομύρια δολλαρίων. Εἶναι βεβαίως πιθανόν σημαντικὸν μέρος τῶν ὡς ἀνωτέρω ἐγκρίσεων νὰ μὴ ἐκτελεσθῆ καὶ νὰ ἀκυρωθῆ αὐτομάτως, ἀλλ' ἐφ' ὅσον ή ἐξάμη- νος ἰσχύς των δὲν ἔληξε, τὸ Κράτος ἔχει ἤδη ἐν ἐκκρεμότητι τὴν ἀντίστοιχον ὑποχρέωσιν χορηγήσεως τοῦ συναλλάγματος, εὐθὺς ὡς τὸτο ζητηθῆ.

Ἀναλυτικώτερον, ή κίνησις τῶν ἀνοικει- σῶν πιστώσεων δι' εισαγωγὰς ὡς καὶ τῶν χορηγηθεισῶν ἐγκρίσεων κατὰ τὸ τετράμη- νον Σεπτεμβρίου — Δεκεμβρίου ἀναφέρεται εἰς δολλάρια εἰς τὸν κατωτέρω πίνακα 9.

Εἶναι, ἐξ ἄλλου, χαρακτηριστικὴ ή παρα- τηρούμενη αὐξήσις τοῦ ἀποκτωμένου συναλ-

Πίναξ 10

Κίνησις ἀδήλων πόρων καὶ πληρωμῶν εἰς ἑκατομύρια δολλαρίων

Μήνες	Ἀδελιοὶ πόροι	Ἀδελιοὶ πληρωμ.	Καθαρὸν ὑπόλοιπον	
			1953	1952
Ἰούλιος	12,0	2,9	9,1	6,2
Αὐγούστος	11,6	1,6	10,0	5,7
Σεπτέμβριος	11,7	2,4	9,3	4,1
Ὀκτώβριος	11,3	3,3	8,0	5,6
Νοέμβριος	9,5	2,0	7,5	2,7
Δεκέμβριος	10,6	2,5	8,1	5,0

καιρικών συνθηκών, κατά δε τὸ ὑπόλοιπον (15%) εἰς τὴν ἀνοδὸν τῶν τιμῶν τῶν γεωργικῶν προϊόντων, συνεπεία τῆς νομισματικῆς ἀναπροσαρμογῆς.

Βραδύτεραν αὐξῆσιν ἐμφανίζει ἡ ζωοκομικὴ παραγωγή, ἡ ὁποία μόλις τὸ 1953 κατώρθωσε νὰ ἐπιτύχη τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ προπολεμικοῦ ζωικοῦ της κεφαλαίου. Ἡ σημειωθείσα αὐξῆσις κυμαίνεται ἀπὸ 2 ἕως 10% ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν μέσον ὄρον τῶν ἐτῶν 1935—39 καὶ ἀπὸ 10 ἕως 40% ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ 1952, διὰ τὸ κρέας, τὸν τυρὸν καὶ τὸ βούτυρον. Τὸν τελευταῖον, πάντως, μῆνα τοῦ 1953 παρετηρήθη ἔντονος ἔλλειψις κτηνοτροφῶν, ἥτις κατέστη ἰδιαιτέρως αἰσθητὴ λόγῳ τοῦ βαρύτερος χειμῶνος καὶ ἐπῆρέασε τὴν ἐξέλιξιν καὶ ἀπόδοσιν τῆς κτηνοτροφίας. Διαρκοῦντος τοῦ ἀνασκοπούμενου τετραμήνου, ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ἔπαυσε τὴν δημοσίευσιν τῶν καταρτιζομένων ὑπ' αὐτῆς δεικτῶν τῶν τιμῶν τῶν εἰδῶν γεωργικῆς παραγωγῆς καὶ γεωργικῆς καταναλώσεως, λόγῳ, προφανῶς, τῆς δυσμενοῦς ἐξελίξεως αὐτοῦ εἰς βᾶρος τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων.

Νομισματικὴ κυκλοφορία

Ἡ νομισματικὴ πολιτικὴ ἐξηκολούθησε νὰ τελεῖ ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς ἀντιπληθωριστικῆς νοοτροπίας τοῦ παρελθόντος, μολοντί πρόθεσις τῆς Κυβερνήσεως ἦτο ἡ διεύρυνσις τῶν ὁρίων χρηματοδοτήσεως τῆς οἰκονομίας, πρὸς ἀναζωογόνησιν αὐτῆς. Ἡ ὑποτιμησις τῆς 9ης Ἀπριλίου, ἐξ ἄλλου, ἐπέβαλε τὴν αὐξῆσιν τοῦ χαρτονομίσματος πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῆς κυκλοφορίας καὶ τῆς παραγωγῆς τῶν ἀγαθῶν, τὰ ὁποία ἀπέκτησαν πλέον μεγαλυτέραν ὀνομαστικὴν ἀξίαν. Ἡ διόγκωσις αὕτη τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας ἔλαβε πράγματι χώραν, εἰς περιωρισμένον πάντως βαθμὸν. Ἀνασταλτικὸν τῆς περαιτέρω αὐξήσεως ρόλον διεδραμάτισαν οἱ ἐν Ἑλλάδι Ἀμερικανοὶ ἐμπειρογνώμονες καὶ τὰ τεχνικά μέλη τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς, τὰ ὁποία συνέδεον τὸν ὄγκον τοῦ κυκλοφορούντος χαρτονομίσματος μὲ τὸν ρυθμὸν τῶν εἰσαγωγῶν, τὴν τιμὴν τῆς χρυσοῦς λίρας καὶ τὸν φόβον πληθωριστικῶν πιέσεων ἐπὶ τῆς οἰκονομίας.

Ἡ φυσιολογικὴ, ἄλλωστε, διόγκωσις, ἡ παρατηρουμένη πάντοτε κατὰ τὰς ἑορτάς, ὡς καὶ ἡ εὐπάθεια τῆς τιμῆς τῆς χρυσοῦς λίρας, ἰδιαιτέρως ἐπῆρέασαν καὶ συνεκράτησαν τὴν νομισματικὴν πολιτικὴν, ἡ ὁποία μετὰ τὴν λήξιν τοῦ 1953 κατέστη ἐκ νέου σαφῶς ἀντιπληθωριστικὴ. Εἰδικότερον, τὸ πόνον τῶν κυκλοφορούντων τραπεζογραμματίων κατὰ τὸ τελευταῖον τετράμηνον τῶν ἐτῶν 1953 καὶ 1952, εἰς δισεκατομμύρια δραχμῶν, φαίνεται εἰς τὸν πίν. 11.

Εἶναι χαρακτηριστικόν, ἐκ τῶν ἀνωτέρω, ὅτι μία βελτίωσις τῶν μέσων συναλλαγῆς ἐπῆλθε βεβαίως, ἀλλ' αὕτη, ὡς ἀνεφῆρθη, ἀνταποκρίνεται περισσότερο εἰς τὸ νέον ἐπίπεδον τῶν τιμῶν καὶ ὀλιγώτερον εἰς πραγματικὴν διεύρυνσιν τῆς κυκλοφορίας.

Παρὰ τὴν κατὰ τὸν Δεκέμβριον καὶ μετέπειτα σοβαρὰν διακύμανσιν τῆς τιμῆς τῆς χρυσοῦς λίρας, ἡ κίνησις τῶν παρὰ Τραπεζίας καταθέσεων πάσης φύσεως παρουσιάζει συνεχῶς ἀνοδικὴν τάσιν, ὡς προκύπτει καὶ ἀπὸ τὰ εἰς τὸν πίνακα 12 παρατιθέμενα στοιχεία τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος (εἰς δισεκατομμύρια δραχμῶν):

Ἀξιοσημείωτον εἶναι ὅτι ἡ ἐξέλιξις τοῦ συνόλου τῶν παρὰ Τραπεζίας καταθέσεων προσεγγίζει τὸ ὕψος τῶν συνολικῶν χορηγήσεων (πιστώσεων) πρὸς τὴν οἰκονομίαν ἀπὸ

Πίναξ 11

Νομισματικὴ κυκλοφορία
εἰς δισεκατ. δραχμῶν

Μήνες	1953	1952
30 Σεπτεμβρίου	2 971	2 246
31 Ὀκτωβρίου	3 141	2 216
30 Νοεμβρίου	3 173	2 223
31 Δεκεμβρίου	3 507	2 476

Πίναξ 12

Κίνησις καταθέσεων
εἰς δισεκατομμύρια δραχμῶν

Μήνες	Ἔτη	Ν. Π. Δ. Δ.	
		Ν. Π. Δ. Δ.	Ν. Π. Δ. Δ. καὶ ἰδίων
30 Σεπτεμβρίου	1953	1 062	1 608
»	1952	1 006	1 118
31 Ὀκτωβρίου	1953	1 259	1 697
»	1952	1 031	1 160
30 Νοεμβρίου	1953	1 299	1 816
»	1952	1 013	1 170
31 Δεκεμβρίου	1953	1 326	1 878
»	1952	1 039	1 157

μέρους τῶν ἐμπορικῶν Τραπεζῶν, εἰς τρόπον ὥστε νὰ δημιουργηθῆι δυνατότης διακοπῆς τῆς χρηματοδότησεως τῆς βιομηχανίας καὶ τοῦ ἐμπορίου ἐκ τοῦ ἐκδοτικοῦ προνομίου,

Πίναξ 13

Κινήσις τραπεζικῶν πιστώσεων εἰς δι-
σεκατομμύρια δραχμῶν

Μήνες	Ἔτη	Τράπ. Ἑλλά- δος	Ὅλων τῶν Τραπ.
30 Σεπτεμβρίου	1953	3 586	5 304
»	1952	3 468	5 149
31 Ὀκτωβρίου	1953	3 703	5 583
»	1952	» 540	5 241
30 Νοεμβρίου	1953	3 779	5 753
»	1952	3 545	5 306
31 Δεκεμβρίου	1953	3 756	
»	1952	3 601	5 428

τῆς λειτουργίας ταύτης δυναμένης νὰ ἐξυπη-
ρετηθῆ αὐτομάτως ἐκ τῶν συγκεντρωμένων
καταθέσεων. Ἡ κίνησις τῶν χορηγηθεισῶν
πάσης φύσεως πιστώσεων πρὸς τὴν οἰκονο-
μίαν κατὰ τὸ τελευταῖον τετράμηνον τῶν
ἔτων 1953 καὶ 1952, εἰς δισεκατομμύρια δρα-
χμῶν, φαίνεται εἰς τὸν πίνακα 13.

Εἰς τὴν ἀνασκόπησιν τῶν γεγονότων τοῦ
τετραμήνου πρέπει ἀν περιληφθοῦν ἡ ἀπό-
φασις περὶ μειώσεως τοῦ τραπεζικοῦ ἐπιτο-
κίου κατὰ 2% καὶ τῆς τραπεζικῆς προμη-
θείας κατὰ 2% ἀπὸ τοῦ 1954, ὡς καὶ ἡ
ἀπόφασις περὶ διακανονισμοῦ τοῦ παλαιοῦ
ἐξωτερικοῦ καὶ ἐσωτερικοῦ δημοσίου χρέους

Δημόσια Οἰκονομικά

Σημαντικὴν δραστηριότητα τοῦ Κράτους ἀπορροφεῖ ἡ ἐξυγιάνσις τῶν δημοσίων
οικονομικῶν, ἥτις ἐπιδιώκεται διὰ τῆς αὐξήσεως τῆς ἀποδόσεως τῆς φορολογίας καὶ διὰ

τῆς περιστολῆς τῶν δαπα-
νῶν διοικήσεως, μετὰ τὴν ἐκ-
καθάρισιν τῶν δημοσίων
ὕπηρεσιων κλπ. Σχετικῶς
μετὰ τὴν πρώτην προσπά-
θειαν, ἠκούσθησαν ἤδη
ζωηραὶ διαμαρτυρίαι τῶν
παραγωγικῶν ὀργανώ-
σεων, καθ' ἃς τὸ ὄριον
φοροδοτικῆς ἱκανότητος
τῶν φορολογουμένων ὑπε-
ρεκεράσθη ἡ δὲ περαιτέ-
ρω ἐξέλιξις θὰ εἶναι γε-
νικῶς ἡ κάμψις τῆς οἰκο-
νομικῆς δραστηριότητος,
μετὰ ἐξαίρεσιν τὴν φορο-
διαφυγὴν. Ἡ ἐξέλιξις τῶν
τακτικῶν δημοσίων εἰσ-
πράξεων κατὰ τὸ δευτε-
ρον ἔξαμηνον τοῦ 1953 ἐμφαίνεται εἰς δισεκατομμύρια δραχμῶν, εἰς τὸν ἄνω πίνακα 14.

Πίναξ 14

Δημόσια ἔσοδα 2ου ἔξαμήνου τοῦ 1953
εἰς δισεκατομμύρια δραχμῶν

Μήνες 1953	Φόροι		Λοιπαὶ Εἰσπράξεις	Σύνολον εἰσπρά- ξεων
	* Ἀμεσοί	* Ἐμμεσοί		
Ἰούλιος	67,5	400,9	33,3	501,7
Αὐγουστος	62,4	370,6	33,6	466,6
Σεπτέμβριος	85,5	382,3	39,2	507,0
Ὀκτώβριος	119,2	468,3	46,1	634,0
Νοέμβριος	101,5	412,0	44,3	557,8
Δεκέμβριος	89,5	415,4	57,1	562,0
Σύνολον ἔξαμήνου	525,6	2 449,9	253,6	3 229,1
Προϋπολογ. 53 - 54	1 403,0	4 714,0	484,7	6 601,7

Ἡ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1953

ΤΟΥ Κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΟΛΟΜΒΟΥ

Διὰ νὰ κατανοηθῆ ἡ κίνησις τῶν φαινομένων τῆς παγκοσμίου οἰκονομίας κατὰ τὸ
ἔτος 1953, διὰ νὰ προσδιορισθῆ ἡ σημασία τῆς κατευθύνσεως τῶν φαινομένων τούτων
καὶ καθορισθῆ ἡ ἐπίδρασις τῶν ἐπὶ τῆς ἐξελίξεως τῆς παγκοσμίου οἰκονομίας κατὰ τὰ
προσέχθη ἔτη εἶναι ἀνάγκη νὰ τοποθετηθῆ ἡ κίνησις τῶν οἰκονομικῶν φαινομένων κατὰ
τὸ 1953 εἰς τὰ γενικὰ πλαίσια τῆς διεθνούς οἰκονομίας καὶ εἰδικότερον νὰ συγκριθῆ ἡ
κατὰ ἔτος 1953 διαπιστωθεῖσα ἐξέλιξις αὕτη πρὸς τὴν σημειωθείσαν κατὰ τὰ ἀμέσως
προηγούμενα καὶ ἰδίως κατὰ τὰ ἔτη 1950, 1951 καὶ 1952. Ἐπὶ πλέον παρίσταται ἀνάγκη

διορισθούν οι ουσιώδεις παράγοντες οι οποίοι προεκάλεσαν την εξέλιξιν ταύτην, κατωτέρω θά εξετασθή, κατά πρώτον, ή σημειωθείσα κίνησις τῶν οικονομικῶν ἔργων κατά τὸ ἔτος 1953 ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ προηγούμενα ἔτη 1952, 1951 καὶ 1950, ἰσχυρῶς τῶν ἐχθροπραξιῶν εἰς Κορέαν καὶ κατά δεύτερον θά ἐρευνηθῆ ἡ αἰτιολογία τῶν φαινομένων τούτων καὶ θά προσδιορισθῶν οἱ παράγοντες καὶ τὰ γενικά ἐντὸς τῶν ὁποίων θά τείνη νά κινήθῃ ἡ παγκόσμιος οἰκονομία κατά τὸ 1954.

I

Κίνησις τοῦ ὄγκου τῆς παραγωγῆς καὶ τοῦ ὄγκου τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου

Κατὰ τὸ 1953 (1ον ἐξάμηνον) ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1952 (1ον ἐξάμηνον) αἱ Η. Π. Α. καὶ ἡ Δυτικὴ Εὐρώπη ἐμφανίζουν ἑλαφρὰν αὔξησιν εἰς τὸν ὄγκον τῆς βιομηχανικῆς καὶ ἐνεργητικῆς παραγωγῆς ἔναντι σταθεροποιήσεως τούτου τὸ 1952 ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1951 (+1%). Ἀλλὰ πρὸς τὸ τέλος τοῦ 1953 σημειοῦται πτωτικὴ ροπή. Ἀντιθέτως, διαπιστώνεται σημαντικὴ αὔξησις τούτου τὸ 1951 ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1950 (+12%) καὶ ἰδίως τὸ 1949 (+23%).

Ἐναντι αὐτῆν ὡς ἄνω ἐξέλιξιν σημειοῖ ἡ κίνησις τῆς παραγωγῆς τῶν πρώτων καὶ ὑλῶν, τούτεστιν ἑλαφρὰν αὔξησιν εἰς τὰς Η. Π. Α. καὶ τὴν δυτικὴν Εὐρώπην κατὰ τὸ 1953 ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1952, κάμψιν πρὸς τὸ τέλος τοῦ 1953, σταθεροποίησιν ἢ πτωτικὴν κίνησιν πρὸς τὸ 1951 καί, ἀντιθέτως, λίαν ἀξιόλογον αὔξησιν τὸ 1951 ἐναντι τοῦ 1950, καὶ ἰδίως τοῦ 1949, τοῦ ἀμέσως προηγούμενου ἔτους τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐχθροπραξιῶν εἰς Κορέαν.

Ἐναντι αὐτῆν ἐξέλιξιν πρὸς τὴν τοῦ ὄγκου τῆς βιομηχανικῆς καὶ μεταλλευτικῆς παραγωγῆς τῆς παραγωγῆς τῶν πρώτων καὶ βασικῶν ὑλῶν σημειοῖ ἡ κίνησις τοῦ ὄγκου τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου. Οὕτω διαπιστοῦται εἰς τὰς Η. Π. Α. καὶ τὴν δυτικὴν Εὐρώπην πρὸς τὸ 1953 καὶ ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1952, ἀνάληψις ἢ ἀνακοπὴ τῆς ἐπιβραδυντικῆς κινήσεως σημειοῦται τὸ 1952 ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1951. Ἀντιθέτως, σημειοῦται λίαν ἀξιόλογος αὔξησις τοῦ ὄγκου τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου κατὰ τὸ 1951 ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1950 (+12%) καὶ πρὸς τὸ 1949.

Ἐναντι αὐτῆν ἐξέλιξιν πρὸς τὴν τοῦ ὄγκου τῆς βιομηχανικῆς καὶ μεταλλευτικῆς παραγωγῆς τῆς παραγωγῆς τῶν πρώτων καὶ βασικῶν ὑλῶν σημειοῖ ἡ κίνησις τοῦ ὄγκου τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου. Οὕτω διαπιστοῦται εἰς τὰς Η. Π. Α. καὶ τὴν δυτικὴν Εὐρώπην πρὸς τὸ 1953 καὶ ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1952, ἀνάληψις ἢ ἀνακοπὴ τῆς ἐπιβραδυντικῆς κινήσεως σημειοῦται τὸ 1952 ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1951. Ἀντιθέτως, σημειοῦται λίαν ἀξιόλογος αὔξησις τοῦ ὄγκου τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου κατὰ τὸ 1951 ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1950 (+12%) καὶ πρὸς τὸ 1949.

Ἐναντι αὐτῆν ἐξέλιξιν πρὸς τὴν τοῦ ὄγκου τῆς βιομηχανικῆς καὶ μεταλλευτικῆς παραγωγῆς τῆς παραγωγῆς τῶν πρώτων καὶ βασικῶν ὑλῶν σημειοῖ ἡ κίνησις τοῦ ὄγκου τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου. Οὕτω διαπιστοῦται εἰς τὰς Η. Π. Α. καὶ τὴν δυτικὴν Εὐρώπην πρὸς τὸ 1953 καὶ ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1952, ἀνάληψις ἢ ἀνακοπὴ τῆς ἐπιβραδυντικῆς κινήσεως σημειοῦται τὸ 1952 ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1951. Ἀντιθέτως, σημειοῦται λίαν ἀξιόλογος αὔξησις τοῦ ὄγκου τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου κατὰ τὸ 1951 ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1950 (+12%) καὶ πρὸς τὸ 1949.

Μὲ ἀλλὰς λέξεις, μετὰ τὴν ἀξιόλογον αὔξησιν τοῦ ὄγκου τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου κατὰ τὸ 1951 ἐναντι τοῦ 1950, παρατηρεῖται σταθεροποίησις ἢ πτώσις κατὰ τὸ 1952 ἐναντι τοῦ 1951 καὶ ἑλαφρὰ ἀνάληψις κατὰ τὸ 1953 ἐναντι τοῦ 1952. Ἐναντι αὐτῆν ἐξέλιξιν πρὸς τὴν τοῦ ὄγκου τῆς παραγωγῆς καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου εἰς τὸν 1ον ἐξάμηνον 1953 ἐν σχέσει πρὸς τὸν 1ον ἐξάμηνον 1952 συνεχίζει, μετὰ κάποιαν ἀφραδὴ ἀναλήψεως, τὴν σταθεροποίησιν ἣτις σημειοῦται κατὰ τὸ ἔτος 1952 ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1951. Ἀλλὰ πρὸς τὸ τέλος τοῦ 1953 διαπιστοῦται πτωτικὴ τάσις ἢ ἀνακοπὴ παρατηρεῖται ἀξιόλογος αὔξησις τὸ 1951 ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1950 καὶ ἰδίως τὸ 1949, τοῦ ἀμέσως προηγούμενον ἔτος τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐχθροπραξιῶν εἰς Κορέαν.

Ἐναντι αὐτῆν ἐξέλιξιν πρὸς τὴν τοῦ ὄγκου τῆς βιομηχανικῆς καὶ μεταλλευτικῆς παραγωγῆς τῆς παραγωγῆς τῶν πρώτων καὶ βασικῶν ὑλῶν σημειοῖ ἡ κίνησις τοῦ ὄγκου τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου. Οὕτω διαπιστοῦται εἰς τὰς Η. Π. Α. καὶ τὴν δυτικὴν Εὐρώπην πρὸς τὸ 1953 καὶ ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1952, ἀνάληψις ἢ ἀνακοπὴ τῆς ἐπιβραδυντικῆς κινήσεως σημειοῦται τὸ 1952 ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1951. Ἀντιθέτως, σημειοῦται λίαν ἀξιόλογος αὔξησις τοῦ ὄγκου τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου κατὰ τὸ 1951 ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1950 (+12%) καὶ πρὸς τὸ 1949.

μηχανικής και μεταλλευτικής παραγωγής (+19%), ως και του όγκου του εξωτερικού εμπορίου (+22%) εν συγκρίσει προς την περίοδον 1948—1950 την προηγηθείσαν από τὰς ὡς ἄνω ἐχθροπραξίας, καθ' ἣν σημειοῦται (τὸ 1950 ἔναντι τοῦ 1948) πολὺ βραδύτερος ρυθμὸς αὐξήσεως τοῦ ὄγκου τῆς βιομηχανικῆς καὶ μεταλλευτικῆς παραγωγῆς (+4%) ὡς καὶ τοῦ ὄγκου τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου (+4,5%).

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων συνάγεται ὅτι αἱ ἐχθροπραξίαι εἰς Κορέαν προεκάλεσαν, κατὰ τὴν περίοδον 1950—1953, ἐξέλιξιν τοῦ ὄγκου τῆς παραγωγῆς καὶ τοῦ ὄγκου τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου πλεόν εὐνοϊκὴν διὰ τὰς Η.Π.Α. καὶ ὀλιγώτερον εὐνοϊκὴν διὰ τὴν Εὐρώπην, ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν πρὸ τῶν ὡς ἄνω ἐχθροπραξιδῶν περίοδον, 1948—1950*.

2. Ἀπασχόλησις καὶ ἀνεργία

Τὸ 1953 (1ον ἐννεάμηνον) ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1952 (1ον ἐννεάμηνον) ἐμφανίζει τόσοον εἰς τὰς Η.Π.Α. ὅσον καὶ εἰς τὴν δυτικὴν Εὐρώπην συνέχισιν τῆς σταθεροποιήσεως τῆς ἀπασχολήσεως ἥτις διαπιστοῦται ἀπὸ τὸ 1951 καὶ ἐντεῦθεν. Ἀντιθέτως, παρατηρεῖται ἀξιόλογος αὐξησης τῆς ἀπασχολήσεως κατὰ τὸ 1951 ἔναντι τοῦ 1950 καὶ ἰδίως ἔναντι τοῦ 1949 καὶ 1948.

Ἡ κατὰ τὸ 1ον ἐννεάμηνον 1953 ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1ον ἐννεάμηνον 1951 σημειοῦται ἐλαχίστη πτώσις τῆς ἀνεργίας εἰς τὰς Η.Π.Α. ἐμφανίζεται διακοπεῖσα κατὰ τὸ τελευταῖον τρίμηνον 1953 καὶ τὸν Ἰανουάριον 1954, ἔνθα διαπιστοῦται ἀξιόλογος αὐξησης τῆς ἀνεργίας. Εἰς τὴν δυτικὴν Εὐρώπην κατὰ τὸ 1953 (1ον ἐννεάμηνον) ἔναντι τοῦ 1952 (1ον ἐννεάμηνον) σημειοῦται αὐξησης τῆς ἀνεργίας. Ἀντιθέτως, κατὰ τὸ 1951 ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1950 καὶ ἰδίως πρὸς τὸ 1949 καὶ 1948, παρατηρεῖται μείωσις τῆς ἀνεργίας τόσοον εἰς τὰς Η.Π.Α. ὅσον εἰς τὴν δυτικὴν Εὐρώπην.

Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι, γενικῶς, ἡ περίοδος 1948—1950 ἢ προηγηθεῖσα τῶν ἐχθροπραξιδῶν εἰς Κορέαν σημειοῖ εἰς τὰς Η.Π.Α. (τὸ 1950 ἔναντι τοῦ 1948) σταθεροποίησιν τῆς ἀπασχολήσεως καὶ αὐξησης τῆς ἀνεργίας (+47%). Ἀντιθέτως, κατὰ τὴν περίοδον 1950—1952 τὴν ἀκολουθήσασαν τὰς ὡς ἄνω ἐχθροπραξίας διαπιστοῦται (τὸ 1952 ἔναντι τοῦ 1950) αὐξησης τῆς ἀπασχολήσεως (+6%) καὶ μείωσις τῆς ἀνεργίας (—48%) εἰς τὰς Η.Π.Α. Ἀλλὰ πρὸς τὸ τέλος τοῦ 1953 σημειοῦται ἔντονος τάσις αὐξήσεως τῆς ἀνεργίας.

Ἐσαύτως δέον νὰ παρατηρηθῇ ὅτι, τόσοον εἰς τὴν Εὐρώπην ὅσον εἰς τὰς Η.Π.Α. τὰ ἐπίπεδα τῆς ἀνεργίας κατὰ τὴν περίοδον 1948—1953 εἶναι χαμηλά. Πράγματι, τὸ ποσοστὸν τῶν ἀνέργων ἐπὶ τῆς ἐργατικῆς δυνάμεως ἢ ἐπὶ τῶν ἠσφαλισμένων ἐν ἀπασχολήσει ἐργατῶν κυμαίνεται περίε τῶν 2%—5%. Ἐξαιρέσιν ἐμφανίζουσιν ἡ Ἰταλία, τὸ Βέλγιον καὶ ἡ Δυτικὴ Γερμανία, ἔνθα τὸ ὡς ἄνω ποσοστὸν εἶναι ἐπαρκῶς ὑψηλόν, κυμαίνονμενον περίε τῶν 7%—10%.

Μετὰ τὴν ἀνωτέρω ἐξέτασιν τῆς κινήσεως τῶν φαινομένων τοῦ ὄγκου ἐρευνᾶται κατωτέρω ἡ ἐξέλιξις τῶν νομισματικῶν φαινομένων, τῶν τιμῶν τῆς ἀξίας, τῶν μέσων πληρωμῆς καὶ πιστώσεων, κλπ.

3. Ἡ κίνησις τῶν τιμῶν

Ἡ κίνησις τῶν νομισματικῶν φαινομένων ἐμφανίζει ἐξέλιξιν παρομοίαν πρὸς ἐκείνην τῶν φαινομένων τοῦ ὄγκου, τοιούτεσιν σταθεροποίησιν ἢ ἐλαφρὰν κάμψιν κατὰ τὸ 1953 ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1952, κάμψιν ἥτις ἀποτελεῖ ἐξησθενημένην συνέχισιν τῆς ἐντονωτέρας κάμψεως τῆς σημειοθῆσεως κατὰ τὸ 1952 ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1951, ἔναντι λίαν ἀξιολόγου αὐξήσεως κατὰ τὸ 1950 καὶ ἰδίως τὸ 1949. Δέον νὰ σημειωθῇ, ἐν τούτοις, ὅτι ἡ κίνησις τῶν νομισματικῶν φαινομένων ἐμφανίζεται πολὺ ἐντονωτέρα ἐκείνης τῶν φαινομένων τοῦ ὄγκου.

Ἡ κίνησις τοῦ τιμαριθμοῦ χονδρικῆς πωλήσεως, διαιωμένη εἰς δολλάρια** ἐμφανίζει

* Διὰ τοὺς δείκτας τοῦ ὄγκου τῆς βιομηχανικῆς καὶ μεταλλευτικῆς παραγωγῆς, τοῦ ὄγκου τῶν πρώτων καὶ βασικῶν ὑλῶν παραγωγῆς καὶ τοῦ ὄγκου τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου τῆς Εὐρώπης, ἴδε Monthly Bulletin of Statistics Ἀγούστου, Ὀκτωβρίου, καὶ Νοεμβρίου 1953, Economic Bulletin of Europe 2ας quarter 1953 καὶ International Financial Statistics Ἰανουαρίου 1954.

** Ἰδὲ International Financial Statistics Ἰαν. 1954.

κατά το 1953, ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1952, ἐλαφρὰν πτώσιν εἰς τὰς Η.Π.Α. καὶ τὴν Εὐρώπην, ἥτις συνεχίζει τὴν σημειωθείσαν κατὰ τὸ 1952 ἔναντι τοῦ 1951 σταθεροποίησιν. Διαπιστοῦται, ἀντιθέτως, λιαν σοβαρὰ ὑψώσις τοῦτον (κατὰ 12% εἰς τὰς Η.Π.Α. καὶ 22% εἰς τὴν δυτικὴν Εὐρώπην) τὸ 1951 ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1950. Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι ὁ τιμάρθμος οὗτος σημειοῦται κατὰ τὸ 1950 ἔναντι τοῦ 1949 ἔντονον πτώσιν εἰς τὴν δυτικὴν Εὐρώπην (-19%) καὶ στασιμότητα εἰς τὰς Η.Π.Α.

Ὁ τιμάρθμος χονδρικῆς πωλήσεως πρώτων καὶ βασικῶν ὑλῶν* παρουσιάζει τὸ 1953 ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1952 πτώσιν (κατὰ 4% εἰς τὰς Η.Π.Α. καὶ κατὰ 4% εἰς τὴν Μεγάλην Βρετανίαν) ἔναντι ἐντονωτέρας πτώσεως (κατὰ 12% εἰς τὰς Η.Π.Α. καὶ κατὰ 10% εἰς τὴν Μεγάλην Βρετανίαν) τὸ 1952 ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1951. Ἀντιθέτως κατὰ τὸ 1951 ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ 1950, διαπιστοῦται ἀξιόλογος ὑψώσις τοῦ τιμάρθμου τούτων (+17% εἰς τὰς Η.Π.Α. καὶ +18% εἰς τὴν Μεγάλην Βρετανίαν).

Ὁσαύτως ὁ τιμάρθμος χονδρικῆς πωλήσεως πρώτων καὶ βασικῶν ὑλῶν τῆς διεθνoῦς ἀγορᾶς καταρτιζόμενος ἀπὸ τοῦς «Οἰκονομικοῦς Τάξιν» τοῦ Λονδίνου (μὲ βάσιν Ἰουλίου 1950=100) ἐμφανίζει κατὰ τὸ 1953 ἔναντι τοῦ 1952 πτώσιν (περίπου κατὰ 15%).

4. Μέση τιμὴ καὶ ἀξία τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου καὶ ναυλοτιμάρθμος

Παρομοία πρὸς τὴν κίνησιν τῶν τιμῶν χονδρικῆς πωλήσεως ἐμφανίζεται ἡ ἐξέλιξις τῶν μέσων τιμῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου διατιμωμένων εἰς δολλάρια Συγκεκριμένως κατὰ τὸ 1953 (Ἰον ἐξάμηνον) ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1952 (Ἰον ἐξάμηνον) σημειοῦται πτώσις τῶν μέσων τιμῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου (κατὰ 5% εἰς τὰς Η.Π.Α. καὶ κατὰ 10% εἰς τὴν Ἀντικὴν Εὐρώπην), ἣτις ἀποτελεῖ συνέχισιν τῆς ἐλαφρᾶς πτώσεως ἢ σταθεροποιήσεως τούτων κατὰ τὸ 1952 ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1951. Παρατηρεῖται, ἀντιθέτως, λιαν σημαντικὴ ὑψώσις τούτων (κατὰ 20% εἰς τὰς Η.Π.Α. καὶ κατὰ 24% εἰς τὴν Εὐρώπην) τὸ 1951 ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1950.

Ἡ ἀξία τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου συνεχίζει, κατὰ τὸ 1953 ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1952, εἰς τὰς Η.Π.Α. ὡς καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην, τὴν ἐλαφρὰν πτώσιν ἢ τὴν σταθεροποίησιν, ἣτις σημειοῦται τὸ 1952 ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1951 ἔναντι τῆς λιαν ἀξιολόγουν ὑψώσεως κατὰ 30% εἰς τὰς Η.Π.Α. καὶ κατὰ 36% εἰς τὴν Εὐρώπην, ἣτις διαπιστοῦται τὸ 1951 ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1950.

Ἡ ὡς ἄνω κίνησις τῆς ἀξίας τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου προερχεται ἐκ τῆς παρᾶλληλου ἐξελίξεως τῶν τοῦ δόγκου ὅσον καὶ τῶν μέσων τιμῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου.

Τὴν ὡς ἄνω ἐξέλιξιν τῶν μέσων τιμῶν καὶ τῆς ἀξίας τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου ἐκφράζει εἰς ἐντονώτερον ρυθμὸν ἢ κίνησις τοῦ ναυλοτιμάρθμου. Οὕτω, τὸ 1953 ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1952 εἰς ἐντονώτερον πτώσιν τοῦ ναυλοτιμάρθμου, ὅστις ἀντανακλᾷ εἰς ἐντονώτερον ρυθμὸν τὴν σημειωθεῖσαν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο πτώσιν τῶν μέσων τιμῶν καὶ τῆς ἀξίας τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου. Ὁσαύτως, ἢ κατὰ 1951 ἔναντι τοῦ 1950 διαπιστωθεῖσα λιαν σημαντικὴ ὑψώσις τοῦ ναυλοτιμάρθμου ἐκφράζει ἐντατικώτερον τὴν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἀξιολόγουν ὑψώσιν τῶν μέσων τιμῶν καὶ τῆς ἀξίας τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου.

Δέον νὰ παρατηρηθῇ ὅτι κατὰ τὴν περίοδον 1950—1953 διαπιστοῦται (τὸ 1953 ἔναντι τοῦ 1950) ὑψώσις τοῦ τιμάρθμου χονδρικῆς πωλήσεως εἰς τὴν Εὐρώπην (+16%), ὡς καὶ εἰς τὰς Η.Π.Α. (+6%) καὶ τῶν μέσων τιμῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου τῶν τῆς Εὐρώπης (+18%) ὅσον τῶν Η.Π.Α. (+15%). Ἀντιθέτως, κατὰ τὴν περίοδον 1948—1950, σημειοῦται πτώσις τοῦ τιμάρθμου χονδρικῆς πωλήσεως εἰς τὴν Εὐρώπην (-17%) ὡς καὶ εἰς τὰς Η.Π.Α. (-2%) καὶ τῶν μέσων τιμῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου τῶν τῆς Εὐρώπης (-22%) ὅσον καὶ τῶν Η.Π.Α. (-2,5%). Παρομοίαν ἐξέλιξιν πρὸς ἐκείνην τοῦ τιμάρθμου χονδρικῆς πωλήσεως καὶ τῶν μέσων τιμῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου ἐμφανίζει ὁ τιμάρθμος χονδρικῆς πωλήσεως πρώτων καὶ βασικῶν ὑλῶν τῆς διεθνoῦς ἀγορᾶς, ὡς καὶ ὁ ναυλοτιμάρθμος. Γενικῶς, αἱ ἐχθροπραξίαι εἰς Κορεάν προεκάλεσαν ἀνακοπήν τῆς πτωτικῆς τροπῆς τῶν τιμῶν, ἣτις χαρακτηρίζεται τὴν πρὸ τῶν ἐχθροπραξιῶν εἰς Κορεάν περίοδον, καὶ ἀπαρχὴν ἰσχυρᾶς ὑψωτικῆς βάσεως, ἣτις ἐπεκτείνεται μέχρι τῶν μέσων τοῦ 1952, σημειουμένης ἀντιθέτου πτωτικῆς κινήσεως, ἣτις παρατείνεται μέχρι σήμερον.

* Ὁ τιμάρθμος οὗτος καταρτιζέται ὑπὸ Μούντυ καὶ Ράυτερ μὲ βάσιν 1938=100.

5. Ἡ ὄνομαστικὴ καὶ πραγματικὴ ἀμοιβὴ τῆς ἐργασίας

Ἡ ὄνομαστικὴ ἀμοιβὴ τῆς ἐργασίας ἐμφανίζει εἰς τὰς Η.Π.Α. καὶ εἰς τὴν δυτικὴν Εὐρώπην κατὰ τὸ 1953 (1ον ἐννεάμηνον) ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1952 (1ον ἐννεάμηνον) στασιμότητα ἢ ἐλαφρὰν ὑψώσιν, ἔναντι ἐντονωτέρας ὑψώσεως κατὰ τὸ 1951 ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1950 καὶ ἰδίως πρὸς τὰ ἔτη 1949 καὶ 1948. Ἡ ὑψωτικὴ κίνησις τῆς ὄνομαστικῆς ἀμοιβῆς τῆς ἐργασίας ἐμφανίζεται ταχύτερα ἐκεῖνης τοῦ κόστους τῆς ζωῆς, οὕτως ὥστε, τελικῶς, ἡ πραγματικὴ ἀμοιβὴ τῆς ἐργασίας σημεῖοι μακροχρονίως ὁμοίομορφον ὑψώσιν καθ' ὅλην τὴν περίοδον 1948—1953, τόσοον εἰς τὰς Η.Π.Α. ὅσον εἰς τὴν Εὐρώπην. Ὁ σχετικῶς ὁμοίομορφος ρυθμὸς τῆς ὑψωτικῆς κινήσεως τῆς πραγματικῆς ἀμοιβῆς τῆς ἐργασίας εἰς κατὰστατον σταθερῶς ἰσορροπίας δύναται ἴσως νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὴν ἐργατικὴν ὁμαδικὴν δρᾶσιν καὶ τὴν κοινωνικὴν πολιτικὴν τῶν Κυβερνήσεων εἰς τὰς Η.Π.Α. καὶ τὴν Εὐρώπην, κοινωνικὴν πολιτικὴν τὴν ὅποιαν προωθεῖ ἐντόνος ἢ ἐργατικὴ ὁμαδικὴ δρᾶσις.

6. Τὸ ἐμπορικὸν ἰσοζύγιον, ἡ ἀναλογία τῆς ἀξίας τῆς ἐξαγωγῆς πρὸς τὴν ἀξίαν τῆς εἰσαγωγῆς καὶ οἱ ὄροι ἐμπορίου

Ἐκ τῆς σχετικῆς κινήσεως τῆς ἀξίας τῆς ἐξαγωγῆς καὶ τῆς ἀξίας τῆς εἰσαγωγῆς ἐμφαίνεται ὅτι κατὰ τὸ 1953 (1ον ἐννεάμηνον) ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1952 (1ον ἐννεάμηνον) αἱ Η.Π.Α. σημεῖοι ὀνέχουσιν τῆς κατὰ τὸ 1952 ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1951 διαπιστωθείσης σταθεροποιήσεως τοῦ πλεονάσματος τοῦ ἐμπορικοῦ των ἰσοζυγίου καὶ τῆς ἀναλογίας τῆς ἀξίας τῆς ἐξαγωγῆς πρὸς τὴν ἀξίαν τῆς εἰσαγωγῆς. Ἀντιθέτως, τὸ 1951 ἔναντι τοῦ 1950 αἱ Η.Π.Α. παρουσιάζουσιν λιαν σοβαρὰν αὐξήσιν τοῦ πλεονάσματος τούτου (κατὰ 483%) καὶ ἐλαφρὰν αὐξήσιν τῆς ὡς ἄνω ἀναλογίας (κατὰ 3%). Ἡ δυτικὴ Εὐρώπη κατὰ τὸ 1953 (1ον ἐννεάμηνον) ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1952 (1ον ἐννεάμηνον) ἐμφανίζει συνέχουσιν τῆς κατὰ τὸ 1952 ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1951 σημειωθείσης ἀξιολόγου μειώσεως τοῦ ἐλλείμματος τοῦ ἐμπορικοῦ τῆς ἰσοζυγίου (κατὰ 22%) καὶ ἐλαφρὰν αὐξήσιν τῆς ἀναλογίας τῆς ἀξίας τῆς ἐξαγωγῆς πρὸς τὴν ἀξίαν τῆς εἰσαγωγῆς. Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι, ἀντιθέτως, τὸ 1951 ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1950, ἡ δυτικὴ Εὐρώπη παρουσιάζει σημαντικὴν αὐξήσιν (κατὰ 43%) τοῦ ἐλλείμματος τούτου καὶ στασιμότητα τῆς ὡς ἄνω ἀναλογίας.

Αἱ σχέσεις τῶν μέσων τιμῶν ἐξαγωγῆς πρὸς τὰς μέσας τιμὰς εἰσαγωγῆς, τοτέστιν οἱ ὄροι ἐμπορίου, συνεχίζουσιν τὸ 1953 ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1952, τόσοον εἰς τὰς Η.Π.Α. ὅσον εἰς τὴν δυτικὴν Εὐρώπην, τὴν ἐλαφρὰν ὑψώσιν τὴν ὅποιαν ἐμφανίζει τὸ 1952 ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1951. Ἀντιθέτως, τὸ 1951 ἔναντι τοῦ 1950 καὶ ἔναντι τοῦ 1949 σημεῖοι πτώσιν τῶν ὄρων ἐμπορίου εἰς τὰς Η.Π.Α. ὡς καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην. Ἐκ τῆς ἀνωτέρω κινήσεως ἐμφαίνεται ὅτι κατὰ τὴν περίοδον ἤμῃς προηγείται τῶν ἐχθροπραξιών τῆς Κορέας (1949—1950) διαπιστοῦται πτώσις τῶν ὄρων ἐμπορίου, ἐνῶ κατὰ τὴν ἀκόλουθῆσαν τὰς ἐχθροπραξίας τῆς Κορέας περίοδον (1950—1953) παρατηρεῖται ἐλαφρὰ βελτίωσις τῶν ὄρων ἐμπορίου, τόσοον εἰς τὰς Η.Π.Α. ὅσον καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην. Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι οἱ ὄροι ἐμπορίου ἐμφανίζουν τὴν ἴδιαν ἐξέλιξιν εἰς τὰς Η.Π.Α. καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην.

7. Τὸ ἰσοζύγιον πληρωμῶν τῆς Εὐρώπης μετὰ τῶν Η.Π.Α.

Παρομοία πρὸς τὴν κίνησιν τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου τῆς δυτικῆς Εὐρώπης ἐμφανίζεται ἡ ἐξέλιξις τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν ἐν χορῶν τῆς δυτικῆς Εὐρώπης μετὰ τῶν Η.Π.Α. Συνεχομένως, κατὰ τὸ 1953 ἔναντι τοῦ 1952, ὅπως τὸ ἐμπορικὸν ἰσοζύγιον τῆς Εὐρώπης σημεῖοι μείωσιν τοῦ ἐλλείμματος κατὰ 22%, οὕτω καὶ τὸ ἰσοζύγιον πληρωμῶν τῆς Εὐρώπης πρὸς τὰς Η.Π.Α. παρουσιάζει πτώσιν τοῦ ἐλλείμματος κατὰ 38%. Ὁμοίως κατὰ τὸ 1952 ἔναντι τοῦ 1951 ὅπως τὸ ἐμπορικὸν ἰσοζύγιον τῆς Εὐρώπης ἐμφανίζει μείωσιν τοῦ ἐλλείμματος ἐπίσης κατὰ 22%, τοιοῦτοῦτοῦτος κατὰ τὸ ἔλλειμμα τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν τῆς Εὐρώπης μετὰ τῶν Η.Π.Α. σημεῖοι πτώσιν κατὰ 26%.

Τοῦτο σημαίνει ὅτι ἡ Ἀμερικανικὴ βοήθεια καὶ αἱ Ἀμερικανικαὶ πιστώσεις πρὸς τὴν Εὐρώπην (πλὴν τῆς στρατιωτικῆς βοήθειας) κατὰ τὸ 1953 ἔναντι τοῦ 1952 παρουσιάζουσιν πτώσιν σοβαρωτέραν (—38%) ἐκείνης τὴν ὅποιαν σημεῖοι τὸ 1952 ἔναντι τοῦ 1951 (—26%).

8. Τὰ ἀποθέματα χρυσοῦ καὶ τὰ συναλλαγματικά διαδέσιμα

Κατὰ τὸ 1953 (Ἰούλιος) ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1951 (Δεκέμβριος), τὰ ἀποθέματα χρυσοῦ τῶν Η.Π.Α. ἐμφανίζουν ἐλαφρὰν μείωσιν (κατὰ 3%) ἐναντι ἀξήσεως τούτων (κατὰ 7%) κατὰ τὸ 1952 ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1951. Ἀντιθέτως, τὰ ἀποθέματα χρυσοῦ τῶν Η.Π.Α. σημειοῦν στασιμότητα τὸ 1951 ἐναντι τοῦ 1950, ἐνῶ τὸ 1950 ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1949 παρουσιάζει πτώσιν (κατὰ 8%). Ἡ Εὐρώπη συνεχίζει κατὰ τὸ 1953 ἐναντι τοῦ 1952 τὴν αὐξησιν τῶν ἀποθεμάτων χρυσοῦ καὶ τῶν συναλλαγματικῶν διαθεσίμων (+8%), τὴν ὅποιαν σημειοῦ τὸ 1952 ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1951 (+6%). Ἀντιθέτως, διαπιστοῦται μείωσις τούτων τὸ 1951 ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ 1950 (-6%) καὶ λίαν σοβαρὰ ἀξήσις τούτων (+74%) κατὰ τὸ 1950 ἐναντι τῶν ἐτῶν 1949 καὶ 1948.

Ἡ διάφορος ὡς ἄνω ἐξέλιξις τῶν ἀποθεμάτων χρυσοῦ τῶν Η.Π.Α. ἀφ' ἐνός καὶ τῶν ἀποθεμάτων χρυσοῦ καὶ συναλλαγματικῶν διαθεσίμων τῆς Εὐρώπης ἀφ' ἑτέρου δύναται νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὴν ἀνωτέρω ἐκτεθεῖσαν διάφορον κίνησιν τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου τῶν χωρῶν τούτων. Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι κατὰ τὴν περίοδον 1948—1950 ἡ Εὐρώπη σημειοῦ (τὸ 1950 ἐναντι τοῦ 1948) λίαν σοβαρὰν μείωσιν τοῦ ἐλλείματος τοῦ ἐμπορικοῦ τῆς ἰσοζυγίου (-47%) καὶ λίαν ἰσχυρὰν αὐξησιν τῶν ἀποθεμάτων χρυσοῦ καὶ τῶν συναλλαγματικῶν διαθεσίμων (+72%).

Ἀντιθέτως, κατὰ τὴν περίοδον 1950—1953 ἡ Εὐρώπη ἐμφανίζει κατ' ἀρχάς (τὸ 1951 ἐναντι τοῦ 1950) σημαντικὴν αὐξησιν τοῦ ἐλλείματος τοῦ ἐμπορικοῦ τῆς ἰσοζυγίου (+43%) καὶ μείωσιν τῶν ὡς ἄνω συναλλαγματικῶν διαθεσίμων (-6%) καὶ ἀκολούθως κατὰ τὰ ἐπόμενα ἔτη συνεχῆ μείωσιν τοῦ ὡς ἄνω ἐλλείματος καὶ αὐξησιν τῶν ὡς ἄνω διαθεσίμων, οὕτως ὥστε, τελικῶς, τὸ ἐλλείμμα τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου καὶ τὰ ἀποθέματα χρυσοῦ καὶ τὰ συναλλαγματικά διαδέσιμα τῆς Εὐρώπης ἐπανέρχονται τὸ 1953 εἰς τὸ χαμηλότερον ἐπίπεδον τοῦ 1950.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων συνάγεται ὅτι κατὰ τὴν ἀκολουθήσανσαν τὰς ἐχθροπραξίας εἰς Κορέαν περίοδον (1950—1953) ἡ Εὐρώπη σημειοῦ (τὸ 1953 ἐναντι τοῦ 1950) ἐπιβράδυνσιν τοῦ ρυθμοῦ μείωσης τοῦ ἐλλείματος τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου (-2%), τοῦ ρυθμοῦ ἀξήσεως τῶν συναλλαγματικῶν διαθεσίμων (+9%), ὡς καὶ τοῦ ρυθμοῦ ἀξήσεως τοῦ ὄγκου (+13%) καὶ τῆς ἀξίας τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου (+8%). Ἀντιθέτως, κατὰ τὴν προηγηθεῖσαν τῶν ὡς ἄνω ἐχθροπραξιῶν περίοδον (1948—1950), διαπιστοῦται (τὸ 1950 ἐναντι τοῦ 1948) πολὺ ἐντονωτέρα ἐπιτάχυνσις τοῦ ρυθμοῦ μείωσης τοῦ ἐλλείματος τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου (-47%), τοῦ ρυθμοῦ ἀξήσεως τῶν συναλλαγματικῶν διαθεσίμων (+74%), τοῦ ρυθμοῦ ἀξήσεως τοῦ ὄγκου τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου (+35%) καὶ στασιμότης τῆς ἀξίας τούτου (συντελεστὴς ἰσχυρᾶς πτώσεως τῶν μέσων ὑμῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου κατὰ 21%).

Ἐξετέθη ἀνωτέρω ὅτι, ἀντιθέτως, τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον τῶν Η.Π.Α. ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ ὄγκου καὶ τῆς ἀξίας τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου κατὰ τὴν περίοδον 1950—1953 ἐμφανίζει ταχύτερον ρυθμὸν ἀξήσεως τοῦ ὄγκου (+21%) καὶ τῆς ἀξίας (+31%) τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν περίοδον 1948—1950 καθ' ἣν διαπιστοῦται βραδύτερος ρυθμὸς ἀξήσεως τοῦ ὄγκου (+4,5%) καὶ τῆς ἀξίας (+3%) τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου.

Γενικῶς, δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι ἀπὸ ἀόψεως τοῦ ὄγκου καὶ τῆς ἀξίας τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου, ὡς καὶ τοῦ ὄγκου τῆς παραγωγῆς (ὡς ἐξετέθη ἀνωτέρω), αἱ ἐχθροπραξίαι τῆς Κορέας προσκάλεσαν κατὰ τὴν περίοδον 1950—1953 ἑξέλιξιν ὀλιγώτερον εὐνοϊκὴν εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ εὐνοϊκώτεραν εἰς τὰς Η.Π.Α., ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν πρὸ τῶν ἐχθροπραξιῶν τούτων περίοδον.

9. Δημόσια οἰκονομικά

Κατὰ τὴν περίοδον 1948—1953 σημειοῦται ἰσχυρὰ ὑψωτικὴ ροπὴ τῶν κρατικῶν δαπανῶν εἰς τὰς Η. Π. Α. καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην. Ὁ ρυθμὸς τῆς ὑψωτικῆς αὐτῆς κινήσεως δὲν εἶναι, ἐν τούτοις, ὁμοίομορφος κατὰ τὴν περίοδον ταύτην. Εἰδικώτερον, κατὰ τὴν περίοδον 1950—1952 διαπιστοῦται αὐξησις τῶν κρατικῶν δαπανῶν πολὺ ἐντονωτέρα ἐκείνης ἣτις σημειοῦται κατὰ τὴν πρὸ τῶν ἐχθροπραξιῶν εἰς Κορέαν περίοδον τῶν εἰς τὰς Η. Π. Α. ὅσον εἰς τὴν Εὐρώπην.

Συγκεκριμένως, τὸ 1952 ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1950 σημειοῦται ἀξήσις τῶν κρατικῶν δαπανῶν εἰς τὰς Η. Π. Α. κατὰ 57% (ἐναντι 18% τὸ 1950 ἐν σχέσει πρὸς τὸ

1948), εις Μεγάλην Βρετανίαν κατά 32% (έναντι 2% τὸ 1950 ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1948), εις τὴν Ἰταλίαν κατά 41% (έναντι 14% τὸ 1950 ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1948), εις τὴν Σουηδίαν κατά 44% (έναντι 20% τὸ 1950 ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1948). Τέλος, διαπιστοῦται ὁμοιόμορφος ἔντονος ρυθμὸς αὐξήσεως εις ἕκαστην τῶν δύο τούτων περιόδων εις Γαλλίαν (+42%).

Ἡ ἰσχυρὰ ὑψωτικὴ ροπὴ τῶν κρατικῶν δαπανῶν ἥτις σημειοῦται κατὰ τὴν ἀκολουθήσασαν τὰς ἐχθροπραξίας εις Κορέαν περίοδον 1950—1952, διακόπτεται κατὰ τὸ 1953 ὅτε παρατηρεῖται τάσις σταθεροποιήσεως τῶν δαπανῶν τοῦ προϋπολογισμοῦ εις τὰς Η. Π. Α. καὶ τὴν Εὐρώπην. Οὕτω, ὁ ψηφισθεὶς ὑπὸ τὸ Κογκρέσσου προϋπολογισμὸς 1953/1954 ἐμφανίζει μείωσιν τῶν κρατικῶν δαπανῶν κατὰ 4% ἔναντι τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1952/1953.

Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι εις τὴν ὑπὸ ἐξέτασιν περίοδον διαπιστοῦται εις ὄλας τὰς χώρας σταθερὰ τάσις σχηματισμοῦ ἐλλειμμάτων τοῦ προϋπολογισμοῦ. Ἡδη ἀπὸ τοῦ 1952 καταβάλλεται ἐπίμονος προσπάθεια ἐκ μέρους τῶν Κυβερνήσεων, ἥτις συνεχίζεται ἐντόνως κατὰ τὸ 1953, πρὸς περιορισμὸν τῶν ἐλλειμμάτων τούτων.

10. Τὰ μέσα πληρωμῆς καὶ αἱ πιστώσεις

Τὰ μέσα πληρωμῆς (νομισματικῆς κυκλοφορίας καὶ καταθέσεων ἐν ὄψει ἰδιωτῶν) σημειοῦν τὸ 1953 (Ἰούνιον) ἔναντι τοῦ 1952 (Ἰούνιον) ἀσθενεστέραν αὐξησιν (κατὰ 2% εις τὰς Η. Π. Α. καὶ κατὰ 5% εις τὴν δυτικὴν Εὐρώπην) ἐκείνης τὴν ὁποίαν ἐμφανίζουν τὸ 1952 ἔναντι τοῦ 1951 (κατὰ 4% εις τὰς Η. Π. Α. καὶ κατὰ 7% εις τὴν δυτικὴν Εὐρώπην).

Εἰδικώτερον, ὁ ρυθμὸς τῆς αὐξήσεως τῶν μέσων πληρωμῆς ὑπῆρξε κατὰ τὴν περίοδον 1950—1952 ταχύτερος ἐκείνου τὸν ὁποῖον σημειοῖ ἡ περίοδος 1948—1950. Συγκεκριμένως, τὸ 1952 ἔναντι τοῦ 1950 ἐμφανίζει αὐξησιν τῶν μέσων πληρωμῆς κατὰ 9% εις τὰς Η. Π. Α. καὶ κατὰ 21% εις τὴν δυτικὴν Εὐρώπην, ἐνῶ τὸ 1950 ἔναντι τοῦ 1948 παρουσιάζει μικροτέραν αὐξησιν, κατὰ 6% εις Η. Π. Α. καὶ κατὰ 13% εις τὴν Εὐρώπην. Κατὰ τὸ 1953 ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1952 συνεχίζεται ἡ ἐπιβράδυνσις τοῦ ρυθμοῦ αὐξήσεως τῶν μέσων πληρωμῆς, τὴν ὁποίαν ἤδη ἐμφανίζει τὸ 1952 ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1951, ἔναντι τῆς ἐντονωτέρας αὐξήσεως ἥτις διαπιστοῦται τὸ 1951 ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1949 (κατὰ 12% εις τὰς Η. Π. Α. καὶ κατὰ 22% εις τὴν δυτικὴν Εὐρώπην).

Αἱ πιστώσεις τῶν Τραπεζῶν πρὸς τὸ Δημόσιον καὶ τὴν ἰδιωτικὴν οἰκονομίαν εις τὴν δυτικὴν Εὐρώπην καὶ τὰς Η. Π. Α. σημειοῦν τὴν ἰδίαν ἐξέλιξιν τῶν μέσων πληρωμῆς. Οὕτω, κατὰ τὸ 1953 (Σεπτέμβριος) ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1952 (Δεκέμβριος) διαπιστοῦται σταθεροποίησις τῶν πιστώσεων, ἔναντι αὐξήσεως τούτων κατὰ τὸ 1952 ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1951 τὸσον εις τὰς Η. Π. Α. ὅσον εις τὴν Εὐρώπην.

Ἀναλυτικώτερον, ἡ περίοδος 1950—1952 ἡ ἀκολουθήσασα τὰς ἐχθροπραξίας εις Κορέαν ἐμφανίζει αὐξησιν τῶν πιστώσεων ἐντονωτέραν (+15% εις τὰς Η. Π. Α.) ἐκείνης τὴν ὁποίαν σημειοῖ ἡ προηγηθεῖσα τῶν ἐχθροπραξιῶν τούτων περίοδος 1950—1948 εις τὰς Η. Π. Α. (+4%) καὶ τὴν Εὐρώπην. Ὁ ταχύτερος οὗτος ρυθμὸς αὐξήσεως τῶν πιστώσεων τῆς περιόδου 1950—1952 ἀνακόπτεται καὶ σημειοῦται σταθεροποίησις τούτων κατὰ τὸ 1953 ἔναντι τοῦ 1952.

11. Ἐπένδυσις, κατανάλωσις καὶ ἀκαθάριστον ἐθνικὸν εἰσόδημα — Ἀναλογία ἐπενδύσεως πρὸς κατανάλωσιν

Τὸ 1952 ἔναντι τοῦ 1951 σημειοῦται μείωσις τῆς ἀναλογίας τῆς ἀκαθάριστου ἐπενδύσεως πρὸς τὴν κατανάλωσιν καὶ τῆς ἀναλογίας τῆς πρώτης πρὸς τὸ ἀκαθάριστον ἐθνικὸν εἰσόδημα εις ἀγοραίας τιμὰς εις τὰς Η. Π. Α. καὶ εις ὄλας τὰς χώρας τῆς δυτικῆς Εὐρώπης, εις τὰς ὁποίας διαθέτομεν στοιχεῖα.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑφισταμένων στοιχείων δύναται νὰ διατυπωθῇ ὡς γενικὸς κανὼν ἡ ἀκόλουθος διαπίστωσις:

1ον. Ἡ ἀναλογία τῶν ἀκαθάριστων ἐπενδύσεων (ἰδιωτικῶν καὶ δημοσίων) πρὸς

τὴν κατανάλωσιν (ιδιωτικὴν καὶ κυβερνητικὴν), ὡς καὶ ἡ ἀναλογία τῶν πρώτων πρὸς τὸ ἀκαθάριστον ἔθνικόν εισόδημα εἰς ἀγοραίας τιμὰς σημειοῖ πτώσιν κατὰ τὰ ἀμέσως προηγούμενα ἔτη τῶν ἐχθροπραξιῶν εἰς Κορέαν, τούτέστιν τὸ 1950 ἔναντι τοῦ 1949 ἢ τοῦ 1948 ἢ τὸ 1949 ἔναντι τοῦ 1948.

2ον. Ἡ ὡς ἔνω ἀναλογία ἐμφανίζει ὑψωσιν κατὰ τὰ ἀμέσως ἐπόμενα ἔτη τῶν ἀνωτέρω ἐχθροπραξιῶν, δηλονότι τὸ 1951 ἔναντι τοῦ 1950 καὶ τὸ 1950 ἔναντι τοῦ 1949.

3ον. Τὸ 1952 ἔναντι τοῦ 1951 ἡ ὑψωτικὴ ὡς ἔνω ἀναλογία ἀνακόπτεται, σημειομένης πτώσεως αὐτῆς.

II

Τὸ γενικὸν συμπέρασμα ἐκ τῆς μελέτης τῆς παγκοσμίου οἰκονομίας κατὰ τὸ 1953 δύνανται νὰ συνοψισθῇ εἰς τὰς ἀκολούθους διαπιστώσεις:

1ον. Ἄπαντα τὰ οἰκονομικὰ φαινόμενα τὰ ἀποτελοῦντα τὴν παγκόσμιον οἰκονομίαν, τόσον εἰς τὰς Η. Π. Α. ὅσον εἰς τὴν δυτικὴν Εὐρώπην, σημειοῦν τὸ 1953 ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1952 συνέχισιν τῆς ἐπιβραδυντικῆς κινήσεως ἥτις παρατηρεῖται τὸ 1952 ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1951 καὶ ἐμφανίζουσι σαφῆ πτωτικὴν τάσιν πρὸς τὸ τέλος τοῦ 1953 καὶ ἀρχὰς τοῦ 1954.

2ον. Ἡ παγκόσμιος οἰκονομία εἰς ὅλους τοὺς οἰκονομικοὺς τομεῖς ἐμφανίζει εἰς τὰς Η. Π. Α., ὡς καὶ εἰς τὴν δυτικὴν Εὐρώπην, πτωτικὴν κίνησιν εἰς τὰ ἀμέσως προηγούμενα ἔτη τῶν ἐχθροπραξιῶν εἰς Κορέαν 1948—1950 καὶ ὑψωτικὴν ροπὴν εἰς τὰ ἀμέσως ἐπόμενα τῶν ἐχθροπραξιῶν τούτων ἔτη 1950—1951 μέχρι μέσων τοῦ 1952.

3ον. Ἡ ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ 1952 διαπιστουμένη ἀνακοπὴ τῆς ὑψωτικῆς κινήσεως, ἥτις τὸ 1953 ἐξελίσσεται κατ' ἀρχὰς εἰς σταθεροποίησιν καὶ ἀκολουθῶς εἰς πτωτικὴν τάσιν, θέτει τὸ πρόβλημα τὸ ὅποιον ἀπασχολεῖ σήμερον τοὺς οἰκονομικοὺς κύκλους, κατὰ πόσον ἡ πτωτικὴ αὕτη τάσις θέλει κατὰ τὰ ἐπόμενα ἔτη 1954, 1955, ἐξελιχθῇ εἰς οἰκονομικὴν κρίσιν.

Κατωτέρω ἐρευνᾶται ἡ αἰτιολογικὴ ἐρμηνεῖα τῆς ἀνωτέρω ἐκτεθείσης ἐξελίξεως τῶν οἰκονομικῶν φαινομένων, ὁ προσδιορισμός, δηλονότι, τῶν παραγόντων οἵτινες συντέμνουν κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν ὑψωτικὴν κίνησιν, ἀκολουθῶς εἰς τὴν ἀνακοπὴν ταύτης καὶ τὴν σταθεροποίησιν καὶ τέλος εἰς τὴν κάμψιν.

12. Ἡ σχέσις μεταξὺ ἀφ' ἐνὸς τῶν φαινομένων τοῦ ὄγκου καὶ ἀφ' ἐτέρου τῶν νομισματικῶν φαινομένων

Ἡ ἀνωτέρω διαπιστωθεῖσα ἐξέλιξις τῶν οἰκονομικῶν φαινομένων κατὰ τὴν περίοδον 1948—1953 ἀποδεικνύει ὅτι παράγεται εἰς τὸν πραγματικὸν οἰκονομικὸν βίον στενὴ θετικὴ συνάρτησις μεταξὺ ἀφ' ἐνὸς τῶν φαινομένων τοῦ ὄγκου, τούτέστιν τοῦ ὄγκου τῆς παραγωγῆς, τοῦ ὄγκου τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου, τῆς ἀπασχολήσεως καὶ τῆς ἀνεργίας, καὶ ἀφ' ἐτέρου τῶν νομισματικῶν φαινομένων, δηλονότι τῶν τιμῶν, τῆς ἀξίας τῆς παραγωγῆς, τῆς ἀξίας τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου, τῶν κρατικῶν δαπανῶν, τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου, τῶν μέσων πληρωμῆς καὶ τῶν πιστώσεων.

Συγκεκριμένως, ἡ ἄνοδος τῶν νομισματικῶν φαινομένων, δηλονότι ἡ ὑψωσις τῶν φαινομένων τῶν τιμῶν, τῆς ἀξίας τῶν κρατικῶν δαπανῶν, τῶν μέσων πληρωμῆς καὶ τῶν πιστώσεων συμβαδίζει ταυτοχρόνως μὲ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν φαινομένων τοῦ ὄγκου, τούτέστιν μὲ τὴν αὔξησιν τοῦ ὄγκου τῆς παραγωγῆς, τοῦ ὄγκου τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου, τῆς ἀπασχολήσεως καὶ τὴν μείωσιν τῆς ἀνεργίας. Ὡσαύτως, ἡ σύμπτυξις τῶν νομισματικῶν φαινομένων συμβαδίζει ταυτοχρόνως μὲ τὴν πτώσιν τῶν ἀνωτέρω φυσικῶν φαινομένων. Συνεπῶς, παράγεται μεταξὺ τῶν νομισματικῶν φαινομένων καὶ τῶν φαινομένων τοῦ ὄγκου θετικὴ ἀνιούσα συνάρτησις εἰς τὰς βραχυχρονίους περιόδους. Τοῦτο σημαίνει ὅτι τὰ νομισματικὰ καὶ τὰ φυσικὰ φαινόμενα ἐμφανίζουσι, εἰς τὸν πραγματικὸν οἰκονομικὸν βίον, ταυτόχρονον ἀνάπτυξιν καὶ ταυτόχρονον σύμπτυξιν εἰς τὰς βραχυχρονίους περιόδους*.

* Ἡ ἀνωτέρω διαπίστωσις δὲν ἀφορᾷ τὰς διακυμάνσεις μακρῶς διαρκείας τῶν 25 περίπου ἐτῶν (δηλονότι δὲν ἀφορᾷ τὰς μακροχρονίους φάσεις πτώσεως τῶν τιμῶν 1821 — 1845 καὶ 1872 — 1898).

13. Οί γενικοί προσδιοριστικοί παράγοντες τών οικονομικών διακυμάνσεων

Διά να κατανοηθούν άκριβώς οί προσδιοριστικοί παράγοντες τής άναπτύξεως ή συμπτώξεως τών φαινομένων τής παγκοσμίου οικονομίας κατά τήν περίοδον 1948—1953 καί διά να είναι δυνατόν να σχηματίσωμεν γνώμην επί του προβλήματος κατά πόσον ή παγκόσμιος οικονομία τείνει προς ύφεσιν κατά τό 1954—1955 ή, ύφισταμένης τούττης τάσεως, κατά πόσον δύνανται ή προβλεπομένη οικονομική κρίσις να άποφευχθή, είναι έπάναγκες να ύπομνησθή συντόμως ό μηχανισμός τής άναπτύξεως ή συμπτώξεως τής οικονομίας εις τό ίσχυον οικονομικόν σύστημα.

Εις μίαν σύγχρονον εξειλιγμένην οικονομίαν διενεργούνται συνεχώς έπενδύσεις. Τοϋτο σημαίνει ότι συνεχώς χρησιμοποιούνται οικονομικά μέσα εις παραγωγικήν διαδικασίαν σχετικών μακράς διαρκείας, άποσκοποϋσαν εις τήν παραγωγήν μηχανικών μέσων. Εις τό τέρμα τής παραγωγικής ταύτης διαδικασίας άποπερατιούται ή κατασκευή τών μέσων παραγωγής, τά όποια χρησιμοποιούμενα εις τās βιομηχανικάς επιχειρήσεις προκαλοϋν αύξησιν τής παραγωγής καταναλωτικών άγαθών. Συνεπώς, εις έκάστην στιγμήν παράγεται έν συνεχές ρεύμα αύξήσεων ποσοτήτων καταναλωτικών άγαθών ώς άποτέλεσμα τής άποπερατώσεως εις έκάστην στιγμήν τής παραγωγής τών μηχανικών μέσων, προς τήν όποίαν άκριβώς τείνει ή παραγωγική διαδικασία τών έπενδύσεων. Το ρεύμα τοϋτο τών συνεχώς αύξανόμενων ποσοτήτων καταναλωτικών άγαθών δέον να άντιστοιχήσῃ προς έν ρεύμα συνεχώς αύξανόμενου χρηματικού εισοδήματος, εις τιαούτην αναλογίαν, ώστε αί αύξουσαι ποσότητες καταναλωτικών άγαθών να δύνανται να άπορροφηθούν εις τās τρεχούσας τιμάς, διά μιάς συνεχώς αύξανομένης χρηματικής ζήτησεως.

Έκ τών άνωτέρω συνάγεται ότι, προς άπορρόφῃσιν τών συνεχώς αύξανόμενων ποσοτήτων καταναλωτικών άγαθών, άνευ πτώσεως τών τιμών αύτών, έπιβάλλεται ή δημιουργία συνεχούς ρεύματος έπηρεξημένου χρηματικού εισοδήματος, προκαλοϋντος έπηρεξημένην χρηματικήν ζήτησιν τών άφθονούτων τούτων καταναλωτικών άγαθών, εις σταθεράς ή ύψωμένας τιμάς. 'Αλλά, συνεχές ρεύμα αύξανόμενου χρηματικού εισοδήματος δέν δύνανται να παραχθῇ παρά δι' ενός ρεύματος συνεχώς αύξανόμενων έπενδύσεων, κατά τήν ίδίαν αναλογίαν καθ' ήν άκριβώς αύξάνονται τά καταναλωτικά άγαθά εις τό τέρμα τής παραγωγικής διαδικασίας τών παλαιών έπενδύσεων. Τοϋτο σημαίνει ότι ή σχέσις έπενδύσεως προς κατανάλωσιν δέον να διατηρήται διαρκώς σταθερά, κατά τοιοϋτον τρόπον, ώστε αί αύξουσαι ποσότητες καταναλωτικών άγαθών, άντιμετωπίζουσαι συνεχώς αύξανόμενον χρηματικόν εισόδημα, να δύνανται να άπορροφηθούν δι' έπηρεξημένης χρηματικής ζήτησεως, άνευ πτώσεως τών τιμών. 'Αλλά εις τό ίσχυον οικονομικόν σύστημα έπαληθεύεται ή θεωρία του Keynes καθ' ήν, ως έκ του γεγονότος ότι, αύξανόμενου του χρηματικού εισοδήματος, τό πόσοστόν του εισοδήματος του προοριζόμενου διά τήν άποταμίευσιν αύξάνει, ή ποσότης τής τρεχούσης έπενδύσεως εις δεδομένον ύγκον άπασχολήσεως είναι, άνεπαρκής διά να άπορροφήσῃ τήν άποταμίευσιν, τούτέστιν τό πλεόνασμα του πραγματικού εισοδήματος επί τής καταναλώσεως. Τοϋτο σημαίνει ότι ή ποσότης τής ίδιωτικής έπενδύσεως τείνει να είναι κατωτέρα τής άποταμίεσεως. Με άλλας λέξεις, ή σχέσις ίδιωτική έπένδυσις προς κατανάλωσιν έμφανίζει τάσιν συνεχούς μειώσεως εις τό ίσχυον σύστημα. Έκ τής τάσεως ταύτης τής ως άνω σχέσεως προς συνεχῆ μείωσιν προέρχεται ή κατάστασις ύποάπασχολήσεως. 'Ακριβώς, κατά τήν αντίληψιν ταύτην, ή άποστολή του Κράτους εις τās έξειλιγμένας χώρας συνίσταται εις τήν συμπλήρωσιν τής άνεπαρκείας τών ίδιωτικών έπενδύσεων τών αναγκαίων προς άπορρόφῃσιν εις τās τρεχούσας τιμάς τών συνεχώς αύξανόντων καταναλωτικών άγαθών διά τών άκολουθών τεσσάρων μέσων :

α) διά τών δημοσίων έπενδύσεων, τούτέστιν διά τής δημιουργίας κρατικών επιχειρήσεων ή δημοσίων έργων,

β) διά τής κρατικής χρηματοδοτήσεως πολεμικών βιομηχανιών, διά τής αύξήσεως δηλονότι τών έξοπλισμών καί τών στρατιωτικών δαπανών,

γ) διὰ τῆς ἀυξήσεως τῶν κρατικῶν δαπανῶν πρὸς κοινωνικοὺς σκοποὺς,

δ) διὰ τῆς χρηματοδοτήσεως τῆς οἰκονομίας πρὸς ἐπέκτασιν τῶν ἐπενδύσεων δι' ἀυξήσεως τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας κατὰ τὸ ποσοστὸν καθ' ὃ τὸ χρῆμα ἀφαιρεῖται ἐκ τῆς κυκλοφορίας καὶ ἀποθησαυρίζεται ἀπὸ τοὺς ἰδιώτας, εἰς ἣν περίπτωσιν ἡ ἀύξησις τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας δὲν ἀποτελεῖ πληθωρισμὸν ἀλλ' ἀπλῶς ἐξουδετέρωσιν τῶν δυσμενῶν συνεπειῶν τῆς ἀποθησαυρίσεως ἐπὶ τῆς οἰκονομίας.

Ἡ ἀνωτέρω ἀνάλυσις δύναται νὰ παρουσιάσῃ ἐρμηνείαν τῶν διακυμάνσεων τῆς παγκοσμίου οἰκονομίας κατὰ τὴν περίοδον 1948—1953. Ἡ κατὰ τὴν πρὸ τῶν ἔχθροπραξιῶν εἰς Κορέαν περίοδον 1948—1950 διαπιστωθεῖσα πτωκτικὴ κίνησις τῶν νομισματικῶν φαινομένων καὶ τῶν φαινομένων τοῦ ὄγκου συμπίπτει μὲ τὴν μείωσιν τῆς σχέσεως ἐπενδύσεως πρὸς κατανάλωσιν συνεπεῖα βραδυτέρας ἀυξήσεως τῶν ἰδιωτικῶν καὶ δημοσίων ἐπενδύσεων ἀπὸ τὴν τῶν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν. Ἡ κατὰ τὴν περίοδον μετὰ τὰς ἔχθροπραξίας εἰς Κορέαν (μέσα 1950—μέσα 1952) σημειωθεῖσα ὑψωτικὴ κίνησις τῶν οἰκονομικῶν φαινομένων ἀντιστοιχεῖ πρὸς ὑψωσιν τῆς σχέσεως ἐπενδύσεων πρὸς κατανάλωσιν. Ἡ ἀνάγκη τῆς ἀντιμετώπισεως τῶν ἔχθροπραξιῶν εἰς Κορέαν προεκάλεσεν ἀύξησιν τῶν πολεμικῶν ἐπενδύσεων τῶν στρατιωτικῶν δαπανῶν καὶ ἐν γένει τῶν κρατικῶν δαπανῶν, αἱ ὁποῖαι ἐπέφερον ταχυτέραν ἀύξησιν τῶν ἐπενδύσεων ἔναντι τῶν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν. Ἡ ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ 1952 καὶ ἐντεῦθεν παρατηρηθεῖσα ἐπιβραδυντικὴ κίνησις καὶ ἀκολουθῶς σύμπτυξις τῶν οἰκονομικῶν φαινομένων συμβαδίζει μὲ τὴν μείωσιν τῆς σχέσεως ἐπενδύσεως, πρὸς κατανάλωσιν. Ἄλλὰ ἀκριβῶς ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ 1952 ἐπεκράτησεν εἰς τὰς Η. Π. Α. καὶ εἰς τὴν Εὐρώπῃ ἀντιπληθωρικὴ πολιτικὴ, ἀποσκοποῦσα εἰς τὴν μείωσιν τῶν ἐλλειμμάτων τῶν προϋπολογισμῶν διὰ τῆς συμπτύξεως τῶν κρατικῶν δαπανῶν, καὶ εἰς τὴν μείωσιν τῶν ἐλλειμμάτων τῶν ἐμπορικῶν ἰσοζυγίων τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς βοήθειας τῶν Η. Π. Α. πρὸς τὴν Εὐρώπῃ. Ἡ ἀντιπληθωρικὴ πολιτικὴ ἐπέτυχε πλήρως τοῦ σκοποῦ της, ἀλλὰ συνάμα ἐπέφερε πτώσιν τῆς σχέσεως ἐπενδύσεως πρὸς κατανάλωσιν καὶ συνεπῶς σύμπτυξιν τῶν οἰκονομικῶν φαινομένων.

15. Τὸ σύνδημα ἐμπόριον καὶ ὄχι βοήθεια

Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι πολιτικὴ ἀποβλέπουσα εἰς τὴν ἱκανοποίησιν εἰδικῶν σκοπῶν ὠρισμένου Κράτους περιβάλλεται πάντοτε ὑπὸ ἐνὸς μανδύου ἀποσκοποῦντος τὴν δημιουργίαν εὐνοϊκῆς ἀπῆχίσεως εἰς τὴν κοινὴν γνώμην. Οὕτω, ἡ πολιτικὴ τῆς καταργήσεως τῆς βοήθειας τῶν Η.Π.Α. πρὸς τὴν Εὐρώπῃ ἐνεφανίσθη ὑπὸ τὸ γενικὸν σύνθημα «Ἐμπόριον καὶ ὄχι βοήθεια». Ἀλλὰ, ὡς ἐλέχθη προσφυῶς, ἡ ἄνω πολιτικὴ ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν οἰκονομικὴν πραγματικότητα: «οὔτε ἐμπόριον οὔτε βοήθεια». Ὄντως, ἡ σύνθεσις τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου — ἀναλογία ἐξαγωγῆς πρὸς εἰσαγωγῆν — τῶν Η.Π.Α. καὶ ἐν γένει τῶν βιομηχανικῶν χωρῶν, ἀντιστοιχεῖ πρὸς ὠρισμένην διάρθρωσιν τῆς ἐσωτερικῆς αὐτῶν οἰκονομίας. Μεταβολὴ τῆς ὑφισταμένης συνθέσεως τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου διὰ τῆς ἀυξήσεως τῶν εἰσαγωγῶν δὲν δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ ἄνευ ἀναλόγου μεταβολῆς τῆς διάρθρωσεως τῆς ἐσωτερικῆς οἰκονομίας.

Ἀλλὰ μεταβολὴ τῆς τελευταίας προκαλεῖ σοβαρὰν οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν διαταραχὴν, τὴν ὅποιαν δυσχερᾶς ἐν ἀνεπτυγμένῳ βιομηχανικῷ Κράτῳ ἀποφασίζει. Συγκεκριμένως, τὸ σύνθημα «ἐμπόριον καὶ ὄχι βοήθεια», ἐφαρμοζόμενον πρὸς τὸν σκοπὸν ἰσορροπήσεως τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου τῆς Εὐρώπης πρὸς τὰς Η. Π. Α. συνεπάγεται ἀύξησιν τῶν εἰσαγωγῶν τῶν Η.Π.Α. ἔναντι τῆς Εὐρώπης. Ἄλλὰ εἶναι προφανές ὅτι ἡ ὑφισταμένη διάρθρωσις τῆς οἰκονομίας τῶν Η.Π.Α. δὲν ἐπιτρέπει τοιαύτην μεταβολὴν τῆς συνθέσεως τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου, ἄνευ ἰσχυρᾶς οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς διαταραχῆς. Τοῦτο σημαίνει ὅτι εἶναι ἀπίθανον αἱ Η.Π.Α. νὰ δεχθοῦν μείωσιν τῶν δασμῶν, ἐπιτρέψουσιν σοβαρὰν ἀύξησιν τῶν εἰσαγωγῶν. Συνεπῶς, ἡ κατάργησις τῆς Ἀμερικανικῆς βοήθειας συνεπάγεται, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, τὴν μείωσιν τοῦ ἐλλείμματος τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου τῆς Εὐρώπης, μέσῳ συμπτύξεως τῶν εἰσαγωγῶν καὶ σταθεροποιήσεως τῶν ἐξαγωγῶν αὐτῆς καὶ ὄχι μέσῳ ἐπαρκοῦς ἀυξήσεως τῶν ἐξαγωγῶν αὐτῆς πρὸς τὰς Η.Π.Α.

Δέον νά τονισθῆ, ὡσαύτως, ὅτι ἡ βοήθεια πρὸς τὴν Εὐρώπην τοῦ Σχεδίου Μάρσαλ ὑπῆρξεν παράγων ἐπιταχύνσεως τοῦ ρυθμοῦ αὐξήσεως τοῦ χρηματικοῦ εισοδήματος τῶν Η.Π.Α. ὅστις συντέμνει εἰς τὴν σταθεροποίησιν τῶν τιμῶν κατὰ τὴν περίοδον 1947—1950 παρὰ τὴν σταθερὰν αὐξησιν τῶν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν ἧτις ἄνευ τοῦ Σχεδίου Μάρσαλ ἦθελε προκαλέσει πτώσιν τῶν τιμῶν. Πράγματι ἡ ἀμερικανικὴ βοήθεια πρὸς τὴν Εὐρώπην ἐπέφερεν αὐξησιν τῶν ἐπενδύσεων εἰς τὰς βιομηχανίας ἐξαγωγίμων προϊόντων τῶν Η.Π.Α. συνεπεία τῆς αὐξήσεως τῶν ἐξαγωγῶν τῆς χώρας ταύτης, δεδομένου ὅτι ἡ Εὐρώπη ἐχρησιμοποίησεν τὴν βοήθειαν πρὸς αὐξησιν τῶν εἰσαγωγῶν αὐτῆς ἐξ Η.Π.Α. Βεβαίως ἡ πρὸς τὴν Εὐρώπην βοήθειαν ἐλήφθη ἐκ τοῦ ἔθνικοῦ εισοδήματος τῶν Η.Π.Α. ἀλλὰ αὕτη ἐπανῆλθεν εἰς τὴν χώραν μέσῳ τῶν ἐξαγωγῶν μὲ ἐπισημὸν ρυθμὸν, ἐνῶ ἄνευ τοῦ Σχεδίου Μάρσαλ τὸ ποσοστὸν τοῦ ἔθνικοῦ εισοδήματος τὸ ὁποῖον ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν βοήθειαν ἦθελε πιθανῶς παραμείνει ἀχρησιμοποίητον ἀποθησαυριζόμενον. Ἀντιθέτως ἡ μείωσις τῆς ἀμερικανικῆς βοήθειας ἀπὸ τοῦ 1951 καὶ ἐντέθην συνδυασμένη μὲ τὴν ἀσκίην ἀντιπληθωρικῆς πολιτικῆς ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ 1952 καὶ ἐντέθην ἀπετέλεσε ἐπιπροσθέτως παράγοντα συμπτώξεως τῶν οἰκονομικῶν φαινομένων.

16. Διέρχεται οἰκονομικὴν κρίσιν ἢ παγκόσμιος οἰκονομία ;

Τὸ πρόβλημα τίθεται, εἰς τοὺς οἰκονομικοὺς κύκλους, κατὰ πόσον ἢ παρατηρηθεῖσα σύμπτειξ τῶν οἰκονομικῶν φαινομένων εἶνε εἰς θέσιν νά προκαλέσῃ οἰκονομικὴν κρίσιν κατὰ τὸ 1954—1955. Τὸ ἐξαιρετικῆς σημασίας πρόβλημα κατὰ πόσον εἶναι δυνατόν νά ἀποφευχθῆ κατὰ τὰ προσεχῆ ἔτη ἡ οἰκονομικὴ κρίσις ἐξαρτᾶται ἐκ τῶν ἀκολούθων προϋποθέσεων.

α) Δεδομένου ὅτι ἡ ἀνάπτυξις ἢ σύμπτειξ τῶν οἰκονομικῶν φαινομένων ἀποτελεῖ συνάρτησιν τῆς ὑψώσεως ἢ πτώσεως τῆς σχέσεως ἐπενδύσεων πρὸς καταναλώσιν, ἀνακοπὴ τῆς παρατηρουμένης συμπτώξεως τῶν οἰκονομικῶν φαινομένων καὶ ἐξέλιξις αὐτῶν πρὸς ὑψωτικὴν ῥοπὴν δὲν εἶναι δυνατὰ παρὰ διὰ τῆς πραγματοποιήσεως ρυθμοῦ αὐξήσεως τῶν ἰδιωτικῶν καὶ δημοσίων ἐπενδύσεων, ταχυτέρου ἐκείνου τῶν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν. Δεδομένου ὅτι αἱ ἰδιωτικαὶ ἐπενδύσεις ἐμφανίζουσι αὐξησιν κατεῆραν ἐκείνης τῶν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν, παρίσταται ἀνάγκη ὅπως τὸ Κράτος ἀναλάβῃ τὴν συμπλήρωσιν τῆς ἀνεπαρκείας τῶν ἰδιωτικῶν ἐπενδύσεων, διὰ τῆς ἐπέκτασεως τῶν δημοσίων ἐπενδύσεων καὶ τῶν κρατικῶν δαπανῶν κατὰ τοιαύτην ἀναλογίαν ὥστε ὁ ρυθμὸς αὐξήσεως τῶν ἰδιωτικῶν καὶ δημοσίων ἐπενδύσεων νά ἀποβῆ ταχύτερος ἐκείνου τῶν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν. Συνεπῶς, τὸ ὑπὸ ἐξέτασιν πρόβλημα, εἰς τελευταίαν ἀνάλυσιν, ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν τῶν ἰθυόντων οἰκονομικῶν κύκλων καὶ τοῦ Κράτους εἰς τὰς Η. Π. Α. καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην νά προβοῦν εἰς τὸν ἀναγκαῖον ρυθμὸν αὐξήσεως τῶν ἰδιωτικῶν καὶ δημοσίων ἐπενδύσεων.

β) Ἀλλὰ γεννᾶται καὶ δεύτερον πρόβλημα. Καὶ ἐὰν ὑποτεθῆ ὅτι οἱ ἰθυόντες οἰκονομικοὶ κύκλοι καὶ τὸ Κράτος ἔχουσι τὴν ἐπιθυμίαν νά προβοῦν εἰς αὐξησιν τῶν ἐπενδύσεων κατὰ τὸν ἀναγκαῖον ρυθμὸν, τὸ ζήτημα τίθεται κατὰ πόσον οὗτοι ἔχουσι τὴν δυνατότητα αὐτὴν. Τὸ πρόβλημα τίθεται, μὲ ἄλλας λέξεις, κατὰ πόσον ἢ διάρθρωσις τοῦ ἰσχύοντος οἰκονομικοῦ συστήματος εἰς τὰς ἐξειλιγμένας χώρας ἐπιτρέπει τὴν ἐπίτευξιν ὀριστικῆς διαρκούς οἰκονομίας πλήρους ἀπασχολήσεως, κατὰ πόσον δηλαδὴ τὸ ἰσχύον οἰκονομικὸν σύστημα, τὸ ὁποῖον ἐπὶ 140 ἔτη διήλθεν ἀνέλλιπῶς διὰ περιοδικῶν κρίσεων καὶ ἀκόμη διὰ κρίσεων μακροχρονίων, δύναται τελικῶς κατὰ τροπὸν ὀριστικὸν νά ἀποφύγῃ τὴν ἐπέλευσιν οἰκονομικῶν κρίσεων. Ἐὰν τοῦτο ἦτο κατορθωτόν, θὰ ἀπετέλει σοβαρὸν παράγοντα ὁμαλῆς ἐξελίξεως τοῦ οἰκονομικοῦ συστήματος. Ἀλλὰ εἶναι κατορθωτόν ; Εἰς τὸ μέλλον ἐπαφίεται ἡ λύσις τοῦ προβλήματος.